

Univerzita Palackého v Olomouci
Právnická fakulta

Kateřina Šmídová

Financování územní samosprávy se zaměřením na rozpočtové hospodaření
vybrané obce

Bakalářská práce

Olomouc 2025

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma Financování územní samosprávy se zaměřením na rozpočtové hospodaření vybrané obce vypracovala samostatně a citovala jsem všechny použité zdroje. Dále prohlašuji, že vlastní text této práce včetně poznámek pod čarou má 79 837 znaků včetně mezer.

V Olomouci dne 31. 3. 2025

.....
Kateřina Šmídová

Poděkování

Ráda bych především poděkovala vedoucímu bakalářské práce, Dr. Mgr. Michalu Kozielovi, Ph.D. za odborné vedení práce, cenné rady, připomínky, a hlavně za vstřícnost a trpělivost při psaní bakalářské práce. Mé velké poděkování patří také panu Mgr. Josefu Podešťovi, starostovi obci Šumice, za poskytnutí informací týkajících se hospodaření obce Šumice.

Seznam zkratek

Evropská charta místní samosprávy	Sdělení č. 181/1999, o přijetí Evropské charty místní samosprávy, ve znění pozdějších předpisů.
Kč	Koruna česká
Listina základních práv a svobod	Usnesení č. 2/1993 Sb., o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součásti ústavního pořádku České republiky, ve znění pozdějších předpisů.
MF	Ministerstvo financí
Malá rozpočtová pravidla	Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů.
Ústava České republiky	Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění pozdějších předpisů.
Vyhláška o rozpočtové skladbě	Vyhláška Ministerstva financí č. 412/2021 Sb., o rozpočtové skladbě, ve znění pozdějších předpisů.
Zákon o finanční kontrole	Zákon č. 320/2001 Sb. o finanční kontrole, ve znění pozdějších předpisů.
Zákon o obcích	Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů.

Obsah

Seznam zkratk	4
Úvod	7
1. Základní pojmy	8
1.1 Veřejná správa, státní správa, samospráva	8
1.2 Obecní samospráva	9
1.3 Finanční právo, veřejné finance	10
1.4 Rozpočtové právo, soustava veřejných rozpočtů	11
2. Rozpočet municipalit a jeho struktura	13
2.1 Právní úprava rozpočtů obcí	13
2.2 Obsah rozpočtu obcí	14
2.3 Proces sestavování a schvalování rozpočtu	14
2.3.1 Proces sestavování návrhu rozpočtu	14
2.3.2 Proces schvalování rozpočtu	15
2.4 Rozpočty obcí v členění podle rozpočtové skladby	17
2.4.1 Třídění rozpočtové skladby podle druhového hlediska	18
2.4.2 Třídění rozpočtové skladby podle odvětvového hlediska	19
2.5 Střednědobý výhled rozpočtu obcí	20
3. Rozpočet obce Šumice	21
3.1 Charakteristika obce Šumice	21
3.2 Vývoj rozpočtu v letech 2022-2025	21
3.2.1 Financování obce v roce 2022	23
3.2.2 Financování obce v roce 2023	24
3.2.3 Financování obce v roce 2024	25
3.2.4 Financování obce v roce 2025	26
3.3 Zhodnocení analýzy rozpočtů obce Šumice v letech 2022-2025	27
3.4 Zhodnocení procesu schvalování rozpočtu pro rok 2025	27
4. Současné problémy v rozpočtovém hospodaření obcí	29
4.1 Problémy malých obcí	29
4.2 Zadluženost obcí	31
5. Veřejná kontrola rozpočtového hospodaření obcí	34
5.1 Typy kontrol v souvislosti s rozpočtovým hospodařením obcí	34
5.2 Kontrolní orgány obcí v souvislosti s jejich hospodařením	35
5.2.1 Rada obce	35
5.2.2 Kontrolní a finanční výbor	35

5.3 Kontrolní mechanismy občanů obce v souvislosti s rozpočtovým hospodařením obcí	36
5.4 Kontrola rozpočtového hospodaření orgány obce Šumice	38
Závěr	40
Seznam zdrojů	42
Shrnutí	47
Klíčová slova	48
Seznam příloh	49
Přílohy	50

Úvod

Bakalářská práce bude pojednávat o financování územní samosprávy se zaměřením na rozpočtové hospodaření vybrané obce. Vzhledem ke skutečnosti, že limitovaný rozsah bakalářské práce mi neumožňuje věnovat se oběma typům územní samosprávy, jsem jako předmět práce vybrala financování územní samosprávy se zaměřením na obce a následně rozpočtové hospodaření vybrané obce, což bude předmětem praktické části práce.

Z metodologického hlediska je nutné předeslat, že při zpracovávání bakalářské práce využiji metodu komparace, jelikož mým cílem je analyzovat rozpočty vybrané obce a v návaznosti na to odpovědět na otázku, zda tato obec dokáže správně, efektivně a hospodárně nakládat se svým rozpočtem. V práci však bude využita i metoda deskriptivní a analytická, protože budu popisovat rozpočet obcí a analyzovat rozpočty obce Šumice v letech 2022-2025.

Cílem práce je především zjistit, zda jsou veřejné finance, kterými obce disponují, efektivně využívány a spravovány, a zda je veřejná kontrola nad hospodařením municipalit dostatečná. Toto zjištění je také očekávaným přínosem práce.

V návaznosti na cíl byla stanovena hlavní výzkumná otázka, která zní: *Umi územní obecní samospráva správně, efektivně a hospodárně nakládat se svým rozpočtem?* Dílčí výzkumné otázky, které budou v souvislosti s hlavní výzkumnou otázkou zodpovězeny, jsou následující: *Jak efektivně předejít rozpočtovým problémům obcí a jaké nástroje k tomu využít? Funguje plně veřejná kontrola nad hospodařením s veřejnými prostředky z hlediska územní obecní samosprávy, či nikoli?*

V úvodu bakalářské práce budou objasněny základní pojmy, se kterými se v rámci financování územní samosprávy můžeme setkat. Následně se pozornost přesune k rozpočtům obcí, kdy se budu zabývat procesem schvalování rozpočtu, strukturou rozpočtu v členění podle rozpočtové skladby, a střednědobým rozpočtovým výhledem. Analýza rozpočtů obce Šumice za určité časové období bude zásadním východiskem pro formulaci odpovědi na hlavní výzkumnou otázku. V návaznosti na zjištěné skutečnosti se pak budu zabývat rozpočtovými problémy obcí a také veřejnou kontrolou nad hospodařením s veřejnými prostředky z hlediska obcí.

Téma bakalářské práce bylo zvoleno nejen z důvodu jeho aktuálnosti, ale také z toho důvodu, že rozpočty obcí mají nezastupitelný význam pro samostatnou existenci obcí. Je proto vhodné posoudit efektivnost, hospodárnost a průběžnou kontrolu rozpočtového hospodaření obcí.

1. Základní pojmy

V následujících podkapitolách se práce zaměří na objasnění základních pojmů, které budou využívány v rámci celého textu.

1.1 Veřejná správa, státní správa, samospráva

Jedním z nejzásadnějších institutů spojených s oborem správního práva je pojem veřejné správy. V učebnicích obecného správního práva se většina autorů pozastavuje nad skutečností, že je obtížné stanovit pozitivní a výstižnou definici veřejné správy, jelikož definice jsou obvykle příliš obecné či popisné, a tudíž málo použitelné v teorii a v praxi. Tento stav je dle prof. Hendrycha dán především tím, že „*věda správního práva svým juristickým přístupem a hledisky jediného vědního oboru nemohla a nemůže komplexně postihnout tak složitý jev, jako je správa.*“¹ Jedna z nejvýznamnějších pozitivních definic veřejné správy spočívá ve vymezení veřejné správy jako činnosti, při jejímž výkonu musí správní orgány zohledňovat ve své činnosti jak správní předpisy, tak rozhodnutí vyšších orgánů.² Toto vymezení se sice nevztahuje na samosprávnou činnost, nicméně je zcela jednoznačné, že se vztahuje na nejširší část veřejné správy, a to na státní správu.

Podle prof. Průchy se veřejnou správou rozumí ve společnosti zorganizované ve stát správa veřejných záležitostí, která je realizovaná jako projev výkonné moci ve státě, a to včetně veřejnoprávních samosprávných subjektů.³

Dle povahy nositele veřejné moci rozčleňujeme veřejnou správu na státní správu, samosprávu a ostatní veřejnou správu. Státní správu můžeme definovat jako veřejnou správu prováděnou státem, kdy je považována za jednu z forem činnosti státu a jejím posláním je realizace výkonu výkonné moci.⁴ Pro státní správu je důležité dělení z hlediska subjektů, kdy orgány subjektů vykonávají státní správu. Státní správa přímá je prováděna přímo orgány státu na rozdíl od státní správy nepřímé, kdy je státní správa prováděna orgány veřejnoprávních korporací v přenesené působnosti.

Pojem samosprávy nemá v české právní úpravě jednoznačnou právní definici. V současné době pojem samospráva obvykle označuje veřejnou správu, kterou vykonávají veřejnoprávní subjekty jiné než stát.⁵ Také představuje jednu z forem decentralizace veřejné

¹HENDRYCH, Dušan, In: HENDRYCH, Dušan a kol. *Správní právo. Obecná část*. 9. vydání. Praha: C. H. Beck, 2016, s. 1.

² Tamtéž, s. 3.

³ PRŮCHA, Petr. *Základy správního práva*. 3. doplněné a rozšířené vydání. Brno: Masarykova univerzita, 2023, Edice Učebnice Právnické fakulty, s. 55.

⁴ Tamtéž, s. 61-62.

⁵ POSPÍŠIL, Petr. In: POSPÍŠIL, Petr. a kol. *Právnické osoby obcí a krajů*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2013, s. 10.

správy, jelikož umožňuje správu věcí veřejných na nižší než státní úrovni, a to za pomoci subjektů označovaných jako veřejnoprávní korporace.

Samospráva se tradičně dělí na samosprávu územní, profesní neboli zájmovou a samosprávu ostatní. Předmětem této práce je samospráva územní, tudíž pozornost bude věnována především jí. Ústava České republiky zakotvuje v čl. 9 územní strukturu státu, a to členění na obce, které jsou základními územními samosprávnými celky, a na kraje, které jsou vyššími územními samosprávnými celky. Oba dva typy územně samosprávných celků jsou společenstvím občanů, které mají ústavně zaručené právo na samosprávu.⁶

Prof. Vladimír Sládeček popisuje ostatní veřejnou správu jako „*zbytkovou oblast veřejné správy, kterou vykonávají částečně samosprávné a nesamosprávné instituce, když plní veřejné úkoly.*“⁷

1.2 Obecní samospráva

Pojem obce je definován v zákonné právní úpravě, a to v zákoně č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů, dále jen „zákon o obcích“, kdy je obec základním územním samosprávným společenstvím občanů, jež tvoří územní celek, který je vymezen hranicí územní obce.

Prof. Martin Kopecký definuje obec také jako veřejnoprávní korporaci, která je charakterizována třemi základními prvky, jejichž spojení tvoří podstatu obce – územní základ obce, osobní základ obce a právo na samosprávu.⁸

Územní základ obce je určen hranicemi jednoho nebo více souvislých katastrálních území.⁹ Související pojem *katastrální území* je vymezen v § 2 písm. h) zákona č. 256/2013 Sb., o katastru nemovitostí (katastrální zákon), ve znění pozdějších předpisů, dále jen „katastrální zákon“, kdy je katastrálním územím technická jednotka, kterou tvoří místopisně uzavřený a v katastru společně evidovaný soubor nemovitostí. Osobní základ obce lze vymezit z několika způsobů, avšak nejzásadnější způsob vymezení vychází z ústavního zakotvení samosprávných celků jako územních společenství občanů, která mají právo na samosprávu. Zde je stěžejním pojmem pojem občan obce, kdy zákon o obcích definuje občana obce jako *fyzickou osobu, která je státním občanem České republiky a která je v obci hlášena k trvalému pobytu.*¹⁰ Ústavně

⁶ Čl. 8 Ústavy České republiky.

⁷ SLÁDEČEK, Václav. *Obecné správní právo*. 4. aktualizované vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019, s. 27.

⁸ KOPECKÝ, Martin. *Právní postavení obcí a krajů – základy komunálního práva*. 2. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2017, s. 73.

⁹ KOPECKÝ, Martin. In: KOPECKÝ, Martin., PRŮCHA, Petr., HAVLAN, Petr., JANEČEK, Jan. *Zákon o obcích: Komentář*. [online databáze]. Praha: Wolters Kluwer, aktualizováno k 1. lednu 2024 [cit. 4. února 2025]. Dostupné z: www.aspi.cz (§ 1)

¹⁰ § 16 zákona o obcích.

zaručené právo na samosprávu je stěžejním a jedním z nejdůležitějších aspektů samotné územní samosprávy. Právo na samosprávu je požadováno i v mezinárodním dokumentu Evropské charty místní samosprávy ratifikovaném Ministerstvem zahraničních věcí České republiky, a to konkrétně v čl. 2, nicméně předmětný dokument nevyžaduje její zakotvení na nejvyšší ústavní úrovni.¹¹

Podle prof. Sládečka je hlavním posláním obce zajišťovat komplexní rozvoj svého území a uspokojovat potřeby svých obyvatel, přičemž při výkonu svých úkolů obec dbá rovněž na ochranu veřejného zájmu.¹²

Vzhledem k již výše zmíněnému má obec ústavně zaručené právo na samosprávu, tudíž vykonává samostatnou působnost, která vymezena v zákoně o obcích. Výkon státní správy je předmětem institutu přenesené působnosti, kterou obec taktéž uskutečňuje, a to na základě čl. 105 Ústavy České republiky.¹³

Klíčovou roli pro výkon samostatné působnosti má orgán zastupitelstva obce. Zastupitelstvo jakožto kolegiální orgán je složeno z počtu 5 až 55 členů v závislosti na množství obyvatel a velikosti územního obvodu obce. Zastupitelé jsou voleni v přímých volbách na principu poměrného zastoupení a volební období činí čtyři roky.¹⁴ V zákoně o obcích jsou v § 84 taxativně vymezeny pravomoci, které jsou výlučně vyhrazené zastupitelstvu. Pro oblast financování obcí je z hlediska významu nejdůležitější § 84 odst. 2 písmene b) zákona o obcích, kdy je zastupitelstvu obce vyhrazeno „*schvalovat střednědobý výhled rozpočtu obce, rozpočet obce, závěrečný účet obce a účetní závěrku obce sestavenou k rozvahovému dni.*“¹⁵ Procesu schvalování rozpočtu obce je věnována samostatná kapitola.

1.3 Finanční právo, veřejné finance

Finanční právo je významný veřejnoprávní obor s vazbami na veřejné i soukromé právo. Upravuje tvorbu a využití peněžních fondů k uspokojování veřejných potřeb. Dělí se na obecnou a zvláštní část, přičemž zvláštní část představuje vlastní pozitivní právo a je klíčová pro financování územní samosprávy. Zvláštní část finančního práva můžeme rozdělit na nefiskální a fiskální část, kdy fiskální část představuje právo rozpočtové,¹⁶ kterému se tato práce bude věnovat později.

¹¹ Sdělení č. 181/1999 Sb., o přijetí Evropské charty místní samosprávy.

¹² SLÁDEČEK, Václav. *Obecné správní právo...*, s. 323.

¹³ Ústava České republiky.

¹⁴ SVEJROVSKÝ, Jaroslav a kol. *Právo pro obce*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2023, s. 36.

¹⁵ § 84 zákona o obcích.

¹⁶ JÁNOŠÍKOVÁ, Petra a kol. *Finanční a daňové právo*. 2. vydání. Plzeň: Aleš Čeněk, 2016, s. 53-54.

Velmi častým a rozšířeným institutem finančního práva, se kterým se pravděpodobně denně setkává i laická veřejnost, jsou finance. V široké veřejnosti se finance spojují zejména s pojmem peníze a v podstatě jsou považovány za totožná slova, tudíž bývají velmi často zaměňovány. V odborné terminologii si však pod pojmem finance můžeme představit určitý systém zejména finančních vztahů týkajících se peněz a vztahů, jejichž jsou peníze materiálním nositelem.¹⁷

Veřejné finance můžeme definovat dle dr. Jánošíkové jako „*souhrn peněžních vztahů souvisejících s tvorbou, rozdělováním a použitím peněžní masy a jejich částí v orgánech a organizacích veřejného sektoru.*“¹⁸ Státní finance a místní finance představují podoblasti veřejných financí. Místní finance pak jsou takové finance, které zahrnují peněžní vztahy územních samosprávných celků a jejich závislých subjektů, kterými jsou příspěvkové organizace či organizační složky.¹⁹

1.4 Rozpočtové právo, soustava veřejných rozpočtů

Rozpočtové právo je pododvětvím finančního práva náležící do jeho fiskální části. Dle docenta Boháče lze rozpočtové právo vymezit jako „*souhrn právních pravidel, která upravují rozpočtové vztahy, rozpočtová práva, rozpočtové pravomoci, rozpočtové povinnosti a rovněž vymezuje určitá pravidla a deklaruje určité skutečnosti.*“²⁰

Nicméně jako každé právní odvětví, může být rozpočtové právo členěno na obecnou část a zvláštní část. Obecnou část rozpočtového práva představuje samotná problematika a obecné poznatky o oboru rozpočtového práva či jeho zásad. Naopak zvláštní část rozpočtového práva tvoří jeho právní pododvětví, a to státní rozpočet a jeho obsah, rozpočty územně samosprávných celků a jejich obsah, struktura rozpočtové soustavy, fondovní hospodaření či rozpočtový proces na úrovni státního rozpočtu a rozpočtů územně samosprávných celků.²¹

Pojem rozpočet v české právní úpravě není obecně definován. V zákoně č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů, je zakotven institut veřejného rozpočtu, ale jen pro účely správy daní. Pro potřeby rozpočtového práva veřejným rozpočtem rozumíme dle doc. Pekové „*důležitý finanční nástroj k zajištění a financování funkcí, potřeb a úkolů státu i každé úrovně a subjektu územní samosprávy.*“²²

¹⁷ KARFÍKOVÁ, Marie a kol. *Teorie finančního práva a finanční vědy*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2018, s. 8.

¹⁸ JÁNOŠÍKOVÁ, Petra a kol. *Finanční a daňové právo*. 2. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2016, s. 51.

¹⁹ KARFÍKOVÁ, Marie a kol. *Teorie finančního práva...*, s. 9.

²⁰ BOHÁČ, Radim. In: KARFÍKOVÁ, Marie a kol. *Teorie finančního práva...*, s. 120.

²¹ ŘEZNIČKOVÁ, Kristýna. *Financování a hospodaření územních samosprávných celků*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2019, s. 57.

²² PEKOVÁ, Jitka. *Veřejné finance: teorie a praxe v ČR*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2011, s. 98.

Aby mohly být veřejné finance místně a právně správně přerozdělovány, byl zaveden právní pojem rozpočtová soustava, nicméně i když zákonná definice tohoto pojmu neexistuje, je pojem požíván v zákoně o rozpočtových pravidlech.²³ Obecně lze rozpočtovou soustavu dle doc. Boháče chápat jako komplex veřejných rozpočtů v daném státě či nadstátním útvaru.²⁴

Rozpočtovou soustavu České republiky tvoří jednotlivé články, které můžeme rozdělit do tří úrovní. První a nejvýše postavená je úroveň *nadnárodní*, pod kterou spadá rozpočet Evropské unie. Druhá úroveň postavená na středu soustavy je úroveň *státní*, která zahrnuje státní rozpočet či rozpočty státních fondů. Poslední a třetí, z hlediska financování územní samosprávy ovšem nejzásadnější, je úroveň *místní*. Jak již plyne z názvu, pod místní úroveň řadíme rozpočty obcí, krajů a dobrovolných svazků obcí.²⁵

²³ Zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a změně některých souvisejících zákonů.

²⁴ BOHÁČ, Radim. In: KARFÍKOVÁ, Marie a kol. *Teorie finančního práva...*, s. 128.

²⁵ ŘEZNÍČKOVÁ, Kristýna. *Financování a hospodaření...*, s. 58.

2. Rozpočet municipalit a jeho struktura

Tato kapitola se zaměří především na právní úpravu, obsah, sestavování a schvalování rozpočtu obcí, jeho členění dle rozpočtové skladby a střednědobý rozpočtový výhled. Cílem je představit klíčové aspekty rozpočtu obce a připravit podklad pro analytickou část práce.

2.1 Právní úprava rozpočtů obcí

Ústava České republiky v čl. 101 odst. 3 uznává územně samosprávné celky za veřejnoprávní korporace, které mohou vlastnit majetek a hospodařit podle vlastního rozpočtu. Právní rámec rozpočtů územně samosprávných celků je tedy ústavně garantován. Právo autonomně rozhodovat o způsobu využití finančních prostředků, kterými jsou územně samosprávné celky vybaveny pro svou samosprávnou činnost, a právo mít vlastní rozpočet je garantováno na ústavní úrovni a nesmí být zákonodárcem negováno, což potvrdil náleží pléna Ústavního soudu.²⁶

Obec je dle zákona o obcích veřejnoprávní korporací, která samostatně hospodaří se svým majetkem, vystupuje v právních vztazích vlastním jménem a nese odpovědnost za závazky, které z těchto vztahů vznikají.²⁷ Hospodaření s majetkem obce a rozpočtová činnost obce spadá pod výkon samosprávy. Pro samotnou právní úpravu rozpočtů územně samosprávných celků byl schválen zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů, který předně upravuje tvorbu rozpočtů obcí a krajů, obsah samotných rozpočtů, a také pravidla hospodaření s finančními prostředky územních samosprávných celků.

Nicméně právní úprava územních rozpočtů je rozmanitá a zahrnuje jak proces sestavování a schvalování rozpočtů, tak i následnou kontrolu hospodaření územně samosprávných celků – obcí. Mezi další nejzásadnější právní předpisy vztahující se k tématu můžeme zařadit:

1. zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům, ve znění pozdějších předpisů,
2. zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů,
3. zákon č. 420/2004 Sb., o přezkoumávání hospodaření územních samosprávných celků a dobrovolných svazků obcí, ve znění pozdějších předpisů,
4. zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole, ve znění pozdějších předpisů,

²⁶ Ústavní soud: Nález Ústavního soudu ze dne 9. července 2003, sp. zn. Pl. ÚS5/03 (N 109/30 SbNU 499).

²⁷ § 2 zákona o obcích.

5. zákon č. 23/2017 Sb., o pravidlech rozpočtové odpovědnosti, ve znění pozdějších předpisů,
6. vyhláška MF č. 412/2021 Sb., o rozpočtové skladbě, ve znění pozdějších předpisů.

Rozpočet obce definujeme jako finanční plán, jímž se řídí financování činnosti obce.²⁸

2.2 Obsah rozpočtu obcí

Obsahu rozpočtu obce musí být už z principu věci přesně právně vymezen, aby se předešlo k jakýmkoli nezákonným machinacím s veřejnými financemi, které jsou svěřeny obcím. Z tohoto důvodu zákonodárce v zákoně č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdější předpisů, dále jen „malá rozpočtová pravidla“, konkrétně v § 6, vymezil taxativní výčet obsahu rozpočtu obce, do kterého spadají příjmy a výdaje i ostatní peněžní operace, a to včetně tvorby a použití peněžních fondů, pokud není dále uvedeno, že probíhají mimo rozpočet.

2.3 Proces sestavování a schvalování rozpočtu

Sestavování a schvalování rozpočtu jsou součástí rozpočtového procesu, kterým podle dr. Řezníčkové rozumíme „*postupy platné pro sestavování, projednávání, schvalování, realizaci a kontrolu realizace rozpočtu územně samosprávného celku.*“²⁹ Celý proces probíhá v tříletém cyklu, přičemž první rok je věnován sestavení a schválení rozpočtového návrhu, ve druhém roce dochází k uskutečnění hospodaření dle schváleného rozpočtu a třetí rok slouží k uzavření hospodaření a následnému vyhodnocení a zpracování a schválení závěrečného účtu.³⁰

2.3.1 Proces sestavování návrhu rozpočtu

Východiska, na kterých je proces sestavování rozpočtu postaven najdeme v malých rozpočtových pravidlech. V návaznosti na střednědobý výhled rozpočtu, o kterém bude práce pojednávat v dalších částech, vypracovávají obce rozpočet a vychází přitom z:

- a) údajů z rozpisu státního rozpočtu nebo rozpočtového provizoria, jímž státní rozpočet určuje své vztahy k rozpočtům krajů nebo jednotlivých obcí,
- b) v případě obce též údajů z rozpočtu kraje, jímž rozpočet kraje určuje své vztahy k rozpočtům obcí v kraji.³¹

²⁸ § 4 zákona o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů.

²⁹ ŘEZNÍČKOVÁ, Kristýna. *Financování a hospodaření územních samosprávných celků*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2019, s. 92.

³⁰ Tamtéž, s. 93.

³¹ § 11 zákona o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů.

Nicméně ani zákon o malých rozpočtových pravidlech, ba ani zákon o obcích neupravuje zásadní věc, a to otázku, který orgán obce je k sestavování rozpočtu příslušný.

Obecní rozpočet schvaluje zastupitelstvo obce a podklady pro jednání zastupitelstva dle zákona o obcích připravuje rada obce. Můžeme tak říci, že sestavování rozpočtů je v kompetenci rady obce. Pokud není zřízena rada obce,³² pravomoci spojené se sestavováním rozpočtu jsou v kompetenci starosty ve spolupráci s místostarostou a účetní obce, popřípadě i odborníkem na rozpočtové hospodaření. Obce můžou zřídit i přímo samostatný organizační útvar, a to finanční odbor či oddělení, který se například zabývá úkoly svěřenými mu v oblasti rozpočtování radou.³³ Orgán příslušný k projednání návrhu rozpočtu obce je taktéž finanční výbor, kterému bude věnována pozornost v dalších částech práce.

Tato skutečnost vede k otázce, zdali není na místě, aby zákonodárce taxativně vymezil, který orgán, popřípadě orgány obce jsou k sestavování rozpočtu oprávněny. Dle autorčina názoru tento požadavek není v současnosti aktuální, a to z důvodu, že obecní úřady mají již ustálený systém sestavování rozpočtů, který je plně funkční a není potřeba ho měnit.

2.3.2 Proces schvalování rozpočtu

V případě schvalování rozpočtu zákonodárce přesně vymezil, jaký orgán obce je příslušný ke schválení rozpočtu obce. Podle zákona o obcích je zastupitelstvu obce *vyhrazeno schvalovat* střednědobý výhled rozpočtu obce, rozpočet obce, závěrečný účet obce a účetní uzávěrku obce sestavenou k rozvahovému dni.³⁴

Schvalování rozpočtu probíhá na veřejném zasedání zastupitelstva obce. Malá rozpočtová pravidla nicméně upravují velmi důležitou věc, a to zveřejnění návrhu rozpočtu obce pro příslušný rok minimálně 15 dní před veřejným zasedáním zastupitelstva.³⁵ Zde můžeme pozorovat rozdíl v oznamovacích lhůtách oproti běžnému informování o konání zasedání zastupitelstva obce, u kterého zákon o obcích v § 93 odst. 1 stanoví, že se pozvánka s navrženým programem vyvěsí na úřední desce alespoň 7 dní před jeho konáním. Na základě jednacího řádu zastupitelstvo projedná rozpočet a pro schválení rozpočtu je potřeba souhlasu nadpoloviční většiny všech členů zastupitelstva obce. Speciální pravidla pro rozhodování o rozpočtu obcí nejsou v právní úpravě výslovně zakotvena.³⁶

³² § 99 odst. 3 zákona o obcích.

³³ RIEGEL, Filip a kol. *Zákon o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2017, s. 94-95.

³⁴ § 84 odst. 2, zákona o obcích.

³⁵ § 11 odst. 3 zákona o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů.

³⁶ RIEGEL, Filip a kol. *Zákon o rozpočtových pravidlech...*, s. 111.

Občan obce, který dovršil věku 18 let, má právo uplatnit své stanovisko k návrhu rozpočtu obce a k závěrečnému účtu za předchozí kalendářní rok. Toto právo může vykonat buď písemnou formou ve stanovené lhůtě, nebo ústním vyjádřením na veřejném zasedání zastupitelstva obce.³⁷ Zákodárce toto právo zakotvuje i ve zvláštním předpise, a to v malých rozpočtových pravidlech, konkrétně v § 11 odst. 3, který stanoví, že občan může uplatnit připomínky k návrhu rozpočtu, a to buď písemně ve lhůtě stanovené při jeho zveřejnění či ústně při jeho projednávání na veřejném zasedání zastupitelstva. Příkládá se tak význam ústavně zaručenému právu občanů, kteří se mohou podílet na správě věcí veřejných.³⁸

Rozpočet obce může být schválen jak *usnesením*, tak i formou *obecně závazné vyhlášky*. Z toho vyplývá, že žádný zákon striktně nezavádí jednotnou formální normu schváleného územního rozpočtu obcí. Do 30 dní od jeho schválení obec zveřejní finální podobu rozpočtu pro daný rozpočtový rok, a to v plném znění na internetových stránkách obce a ve zkráceném znění na úřední desce obce.³⁹

Pokud nastane situace, kdy rozpočet není schválen do začátku rozpočtového roku,⁴⁰ obec hospodář podle rozpočtového provizoria. Nicméně podle rozpočtového provizoria může obec hospodařit i tehdy, kdy je schvalování rozpočtu obce pozastaveno pro rozpor s právními normami. Zastupitelstvo obce schvaluje pravidla rozpočtového provizoria, a to na základě § 13 odst. 3 písm. b) malých rozpočtových pravidel. Financování období rozpočtového provizoria rozdělujeme do dvou možností či variant, a to na hospodaření podle neschváleného rozpočtu, nebo hospodaření podle rozpočtu z minulého roku. Příjmy a výdaje, které jsou realizovány v rámci rozpočtového provizoria se stávají příjmy a výdaji rozpočtu po jeho schválení.⁴¹

Schválený rozpočet obce může být vyrovnaný, přebytkový či schodkový. Jednou z nejdůležitějších rozpočtových zásad je zásada vyrovnanosti rozpočtu. Z ní vyplývá, že rozpočty obcí by měly být zpravidla vyrovnané. Nicméně nastávají situace, kdy se vyrovnaný rozpočet nepodaří sestavit. Přebytkovým rozpočtem obce rozumíme, kdy se převedou příjmy daného roku do následujících let, což vede k jejich následnému uchování a spoření prostředků potřebných v budoucnu na pokrytí vzniklých potřeb. Naopak schodkový rozpočet obce znamená situaci, kdy jsou výdaje vyšší než příjmy. Ze zákona nám vyplývá, že sestavení

³⁷ § 16 odst. 2 písm. d) zákona o obcích.

³⁸ Čl. 21 Listiny základních práv a svobod.

³⁹ 11 odst. 4 zákona o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů.

⁴⁰ Rozpočtový rok je shodný s rokem kalendářním dle § 4 odst. 2 zákona o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů.

⁴¹ LAJTKEPOVÁ, Eva. *Veřejné finance v praxi České republiky*. 1. vydání. Brno: Akademické nakladatelství CERM, 2021, s. 73.

a schválení schodkového rozpočtu má být výjimkou. Podmínkou pro schválení schodkového rozpočtu je buďto možnost uhradit schodek naspořenými finančními prostředky z předcházejících rozpočtů, nebo návratnými zdroji.⁴²

Zde můžeme zdůraznit i význam Evropské charty pro místní samosprávu⁴³, kterou je Česká republika vázána, a to konkrétně v čl. 9, kde se zaručuje právo na přiměřené vlastní finanční zdroje místních společenství a také právo s nimi, v rámci svých pravomocí, volně nakládat. Obce tak mají silně zaručené právo využívat své vlastní finanční zdroje, a to buďto přínosy ze samostatné činnosti, nebo přebytky rozpočtů z minulých let, a následně je dle svého uvážení využívat v souladu s právními předpisy.

2.4 Rozpočty obcí v členění podle rozpočtové skladby

Rozpočtovou skladbu můžeme definovat jako „základní nástroj, který pomáhá zajišťovat jednotnou klasifikaci příjmů a výdajů v celé rozpočtové sféře.“⁴⁴ V rozpočtu obcí se dle zákona o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů uplatňuje jednotné třídění příjmů, výdajů a financujících složek rozpočtu, což nazýváme rozpočtovou skladbou, kterou stanoví Ministerstvo financí vyhláškou.

Rozpočtová skladba kategorizuje příjmy a výdaje z několika hledisek:

- a) odpovědnostní hledisko,
- b) druhové hledisko,
- c) odvětvové hledisko,
- d) konsolidační hledisko,
- e) podkladové hledisko,
- f) prostorové hledisko,
- g) nástrojové hledisko
- h) doplňkové hledisko
- i) programové hledisko
- j) účelové hledisko,
- k) strukturní hledisko,
- l) transferové hledisko.⁴⁵

Jaké třídění příjmů a výdajů podle § 2 odst. 2 vyhlášky Ministerstva financí č. 412/2021, o rozpočtové skladbě, ve znění pozdějších předpisů, dále jen „vyhláška o rozpočtové skladbě“,

⁴² RIEGEL, Filip a kol. *Zákon o rozpočtových pravidlech...*, s. 22-23.

⁴³ Sdělení č. 181/1999 Sb., o přijetí Evropské charty místní samosprávy.

⁴⁴ LAJTKEPOVÁ, Eva. *Veřejné finance v praxi...*, s. 17.

⁴⁵ § 2 odst. 2 vyhlášky Ministerstva financí č. 412/2021, o rozpočtové skladbě.

a jakou jeho úroveň má obec při schvalování rozpočtu zvolit, právní norma nestanoví. Má se však za to, že čím méně podrobný rozpis příjmů a výdajů je, tím je hospodaření flexibilnější, protože v rámci jedné kategorie třídění je možné finanční prostředky přesouvat bez rozpočtového opatření. Je tedy vyloženě na obecním úřadu a jeho zaměstnancích, jakou si zvolí variantu.⁴⁶

Vzhledem k případové studii rozpočtů obce Šumice autorka bude pozornost věnovat rozpočtové skladbě z druhového a odvětvového hlediska, kterou využívá pro své rozpočty i obec Šumice.

2.4.1 Třídění rozpočtové skladby podle druhového hlediska

Dle doc. Provazníkové je pro územní samosprávu zásadní druhové třídění rozpočtové skladby. Finanční operace se dle druhového hlediska třídí do tří kategorií, a to na příjmy, výdaje a financování.⁴⁷ Tyto kategorie jsou podle vyhlášky o rozpočtové skladbě dále rozčleněny do jednotlivých tříd, kterými jsou:

- třída 1 – daňové příjmy,
- třída 2 – nedaňové příjmy,
- třída 3 – kapitálové příjmy,
- třída 4 – přijaté transfery,
- třída 5 – běžné výdaje,
- třída 6 – kapitálové výdaje,
- třída 8 – financování.

Pro druhové hledisko je zásadní pojem položka, kterou je čtyřmístné číslo. Jednotlivé položky jsou hierarchicky uspořádány do podseskupení položek, která se dále sdružují do seskupení položek, přičemž tato seskupení následně tvoří již výše zmíněné rozpočtové třídy.

Do příjmové stránky rozpočtu zařazujeme rozpočtové třídy 1 až 4. Daňové příjmy obsažené v první třídě jsou jedny z nejdůležitějších příjmů rozpočtu obcí a jsou jimi daně, poplatky správního a místního charakteru a ostatní poplatky. Příjmy nedaňovými rozumíme především příjmy z vlastních činností. Co se týče kapitálových příjmů, tak ty se vztahují především na příjmy z prodeje dlouhodobého majetku či z prodeje akcií a majetkových podílů. Závěrem je nezbytné zmínit přijaté transfery, které jsou pro rozpočet obcí velmi atraktivní. Jedná se o investiční a neinvestiční transfery, kdy investiční jsou pro příjmovou stránku rozpočtu obcí nejdůležitější. Zjednodušeně můžeme říci, že se jedná o dotace, které jsou

⁴⁶ SVEJKOVSKÝ, Jaroslav a kol. *Právo pro obce...*, s. 232-233.

⁴⁷ PROVAZNÍKOVÁ, Romana. *Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe*. 3. aktualizované a rozšířené vydání. Praha: Grada Publishing, 2015, s. 108.

poskytovány ze státních fondů.⁴⁸ Běžné a kapitálové výdaje jsou zařazeny do výdajové stránky rozpočtu obcí.

Financování je poslední osmou třídou druhového třídění. Pro tuto třídu je specifický fakt, že stojí mimo příjmovou a výdajovou stránku rozpočtu. Jak již zmiňuje doc. Sedmihradská „*financování zahrnuje nárůst závazků po odečtení splátek jejich jistiny, doplněný o snížení stavu peněžních prostředků a odečtený o přírůstky vyplývající z čistých operací aktivního řízení likvidity.*“⁴⁹ Zjednodušeně můžeme říci, že obce pomocí této třídy zajišťují problémy spojené především s tím, kdy je schválen schodkový či přebytkový rozpočet. Nezbytnou součástí této třídy jsou položky ukazující změnu stavu prostředků na bankovních účtech.

2.4.2 Třídění rozpočtové skladby podle odvětvového hlediska

Dalším využívaným tříděním u územních rozpočtů obcí je třídění odvětvové a to pro „*veškeré výdaje, pro nedaňové a kapitálové příjmy a pro příjmy z převodu z vlastních fondů obcí, krajů, dobrovolných svazků obcí, s výjimkou příjmů ze splátek půjčených prostředků.*“⁵⁰ Na základě třetí přílohy vyhlášky o rozpočtové skladbě můžeme konstatovat, že odvětví chápeme jako druh určité činnosti, která je buďto rozpočtem financována anebo z ní finance přímo plynou do rozpočtu.

Odvětvové třídění je členěno od nevyšší úrovně po nejnižší, a to na skupiny, oddíly, pododdíly a jednotlivé paragrafy. Skupinami jsou dle vyhlášky o rozpočtové skladbě:

- skupina 1 – zemědělství,
- skupina 2 – průmyslová a ostatní odvětví hospodářství,
- skupina 3 – služby pro obyvatelstvo,
- skupina 4 – sociální věci a politika zaměstnanosti,
- skupina 5 – bezpečnost státu a obrana,
- skupina 6 – všeobecná veřejná správa a služby.

Odvětvové hledisko je dle názoru autorky jedním z nejzásadnějších dělení rozpočtové skladby. Jednak z důvodu větší přehlednosti nad konkrétními finančními operacemi, tak z důvodu věcného, díky němuž se laická veřejnost neboli občané obcí a orgány vystupující v rozpočtovém procesu obcí v rozpočtech lépe orientují a mají tak zcela jasný přehled o finančních aktivitách příslušné obce.

⁴⁸ Vyhláška Ministerstva financí č. 412/2021 Sb., o rozpočtové skladbě.

⁴⁹ SEDMIHRADSKÁ, Lucie. *Rozpočtový proces obcí*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2015, s. 29.

⁵⁰ RIEGEL, Filip a kol. *Zákon o rozpočtových pravidlech...*, s. 109.

2.5 Střednědobý výhled rozpočtu obcí

Pojem střednědobého výhledu rozpočtu je zakotven v malých rozpočtových pravidlech. Definujeme jej jako nástroj územního samosprávného celku a svazku obcí sloužící pro střednědobé finanční plánování rozvoje jeho hospodaření. Oproti rozpočtu, který koncipován na kalendářní rok, střednědobý výhled rozpočtu je sestavován na základě uzavřených smluvních vztahů a přijatých závazků zpravidla na 2 až 5 let následujících po roce, na který se sestavuje roční rozpočet.⁵¹ Obce jsou povinny střednědobý výhled rozpočtu sestavit, pokud tak neučiní, dopouští se tím správního deliktu vymezeném v § 22a odst. 1 písm. a), v malých rozpočtových pravidlech.

Na procesu sestavování střednědobého výhledu rozpočtu obce se podílejí především obecní úřad a finanční výbor, kteří pak následně návrh střednědobého výhledu na příslušné roky předloží k projednání radě obce. Návrh střednědobého výhledu je obec povinna vyvěsit na své úřední desce a internetových stránkách minimálně 15 dní před zahájením jeho projednávání na zasedání zastupitelstva obce. Občané obce mohou připomínky k návrhu střednědobého výhledu uplatnit jak písemně ve lhůtě stanovené při jeho zveřejnění, tak ústně, a to přímo na veřejném zasedání zastupitelstva obce. Schválený střednědobý výhled obec do 30 dnů zveřejní na svých internetových stránkách a na úřední desce informuje o tom, kde je elektronicky zveřejněn a kde je možno nahlédnout do jeho listinné podoby. Zpřístupněn musí být až do doby schválení nového střednědobého výhledu rozpočtu.⁵²

Obsahem střednědobého výhledu jsou základní údaje o příjmech a výdajích, o dlouhodobých závazcích a pohledávkách, a o finančních zdrojích a potřebách dlouhodobě realizovaných záměrů. Na základě střednědobého výhledu pak obec sestavuje samotný rozpočet pro kalendářní rok.⁵³

⁵¹ § 3 zákona o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů.

⁵² Ministerstvo vnitra České republiky. *Finanční hospodaření obce a jeho přezkoumání. Praktický průvodce a rádce úředníka*. [online] Praha, 2019, s. 19. Dostupné z: <https://mv.gov.cz/soubor/financni-hospodareni-obce-a-jeho-prezkoumavani-prakticky-pruvodce-a-radce-urednika.aspx>

⁵³ LAJTKEPOVÁ, Eva. *Veřejné finance v praxi...*, s. 73.

3. Rozpočet obce Šumice

Předmětem analytické a výzkumné části bude analýza rozpočtů obce Šumice v letech 2022-2025 a zhodnocení procesu schvalování rozpočtu obce pro rok 2025, kterému byla autorka práce osobně přítomna. Cílem této kapitoly bude zjistit, zda obec Šumice své rozpočtové hospodářství vede správně, zda efektivně nakládá se svými financemi a dále analyzovat a zhodnotit proces sestavování a schvalování rozpočtu v obci.

3.1 Charakteristika obce Šumice

Obec Šumice je obcí nacházející se na území Zlínského kraje, konkrétně v okrese Uherské Hradiště. Vzhledem k tomu, že jsou Šumice obcí I. typu vykonávající přenesenou působnost v základním rozsahu, obec spadá pod správní obvod obce s pověřeným obecním úřadem Uherský Brod.⁵⁴ V obci aktuálně žije 1.634 obyvatel.⁵⁵ Obec Šumice je moderní obcí s plnou technickou a občanskou vybaveností. Zastupitelstvo obce má patnáct členů, rada obce pak členů pět. V obci je zřízen kontrolní a finanční výbor. Současným starostou obce je Mgr. Josef Podešť, účetní obce je Iva Jurnyklová.

Součástí práce je v příloze č. 1 i osobní rozhovor se starostou obce Šumice, který předkládá aktuální pohled na rozpočtové hospodaření a financování obcí I. typu.

3.2 Vývoj rozpočtu v letech 2022-2025

Za účelem naplnění přínosu práce, tedy nalezení odpovědi na otázku, zda obce umějí se svými financemi efektivně a hospodárně nakládat a zdali správně investují, se autorka rozhodla zkoumat delší časové období, a to rozpočty obce Šumice v letech 2022-2025, které jsou mimo jiné přílohou práce. Analýza rozpočtů uvedených let bude hodnotit:

- a) schválení a skutečné plnění příslušných rozpočtů v letech 2022-2024,
- b) schválený rozpočet na rok 2025,
- c) strukturu příjmů, výdajů a financování, a
- d) investiční strategie obce z hlediska pravidelného investování a případného zadlužení.

Na úvod je nezbytné zmínit skutečnost, že obec Šumice pravidelně hospodáří podle rozpočtového provizoria, jelikož rozpočet na příslušný kalendářní rok je schvalován až v měsíci březnu, v časovém období roků 2022-2024 v první polovině března. Princip fungování a využití rozpočtového provizoria byl zmíněn v předchozí kapitole práce. Obec Šumice podle

⁵⁴ § 12 vyhlášky Ministerstva vnitra č. 345/2020 Sb. o stanovení správních obvodů obcí s pověřeným obecním úřadem.

⁵⁵ Obec Šumice. Historie. *sumice.cz* [online]. [cit. 20. ledna 2025]. Dostupné z: <https://www.sumice.cz/obec-1/historie/>

rozpočtového provizoria hospodařila i na začátku roku 2025, kdy zastupitelstvo obce schválilo usnesením ze dne 2.12.2024 „Pravidla rozpočtového provizoria Obce Šumice pro rok 2025.“⁵⁶

Skutečnost, že obec pravidelně využívá hospodaření podle rozpočtového provizoria, můžeme odůvodnit poukázáním na fakt, kdy obec dostane na začátku roku daňový předpoklad výnosů, s kterým pak pracuje při sestavování rozpočtu. Obec tedy po celý rok, ve kterém plánuje rozpočet na rok následující, operuje s nepřesnou finanční částkou, která by měla být přidělena.⁵⁷ Proto tedy obec čeká na schválení státního rozpočtu a na reálné přidělení daňových výnosů a investičních transferů, aby mohla efektivněji rozpočet naplánovat či upravit.

Dle názoru autorky práce, rozpočtové provizorium nemá zásadní negativní dopad na chod obce, nicméně může dočasně pozastavit investiční akce.⁵⁸ Pokud rozpočtové provizorium trvá jen nezbytně nutnou dobu, a to do schválení rozpočtu, nemá zásadní dopady na chod obce. Je tedy na obcích a jejich uvážení, zda institut rozpočtového provizoria využijí.

V následující části práce jsou rozebrány rozpočty obce Šumice od roku 2022 do roku 2025. Rozpočty jsou nastíněny jak ze stránky schváleného rozpočtu na příslušný rok, tak ze strany skutečného plnění rozpočtu. Je nezbytné zmínit, že schválený rozpočet označujeme jako finanční plán na období jednoho kalendářního roku, naopak skutečné plnění rozpočtu pak představuje reálné finanční operace čili přijaté příjmy a výdaje, které byly realizovány v průběhu rozpočtového roku.⁵⁹ Zaúčtování příjmů a výdajů do skutečného plnění rozpočtu příslušného kalendářního roku závisí na datu jejich připsání či odepsání na bankovních účtech dané obce.⁶⁰ Tyto dvě hlediska rozpočtů práce porovná z důvodů zhodnocení efektivity hospodaření obce a z vyhodnocení investiční politiky obce Šumice.

Obec Šumice má vytvořenou velmi přehlednou strukturu rozpočtů na jednotlivé roky. Zjednodušeně řečeno, rozpočty vytvořené obecním úřadem jsou přehledné, výstižné, a navíc srozumitelné tak, aby občan obce porozuměl jednotlivým položkám rozpočtu a mohl si tak vytvořit skutečný pohled na to, jaké finanční operace v obecním rozpočtu probíhají.

⁵⁶ Obec Šumice. Rozpočtové provizorium obce Šumice. *sumice.cz* [online]. 5. prosince 2024. [cit. 15. února 2025]. Dostupné z: <https://www.sumice.cz/urad-2/uredni-deska/pravidla-rozpocetoveho-provizoria-obce-sumice-pro-rok-2025-819.html?kshow=6>

⁵⁷ Rozhovor se starostou obce Šumice, příloha č. 1.

⁵⁸ Obec Šumice. Rozpočtové provizorium obce Šumice. *sumice.cz* [online]. 5. prosince 2024. [cit. 15. února 2025]. Dostupné z: <https://www.sumice.cz/urad-2/uredni-deska/pravidla-rozpocetoveho-provizoria-obce-sumice-pro-rok-2025-819.html?kshow=6>

⁵⁹ Ministerstvo Financí České republiky. *Srovnávání rozpočtu na skutečnost u přijatých dotací*. [online]. 4. září 2019. [cit. 20. února 2025]. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/rozpocetova-politika/uzemni-rozpocety/legislativa-a-metodicka-podpora-uzemnich-rozpocetu/2019/srovnavani-rozpocetu-na-skutecnost-u-prij-36058>

⁶⁰ § 18 zákona o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů.

3.2.1 Financování obce v roce 2022

Tato podkapitola byla vytvořena na základě podkladů rozpočtů v přílohách č. 3 a č.4 této práce.

	Schválený rozpočet 2022	Skutečné plnění rozpočtu 2022
Příjmy	33.273.200 Kč	56.514.780,99 Kč
Výdaje	49.301.000 Kč	47.304.751,89 Kč
Financování	- 16.027.000 Kč	9.210.000,10 Kč

V roce 2022 byl rozpočet obce schválen jako *rozpočet schodkový* s výrazným schodkem -16.029.000 Kč. Rozpočet s tak výrazným schodkem byl především dán tím, že v obci byly na rok 2022 naplánovány velké investiční akce, a to:

- stavba cyklostezky v přepočtu za 11.000.000 Kč,
- výstavba dětského hřiště u Základní školy Šumice za 3.100.000 Kč,
- rekonstrukce areálu Tělovýchovné Jednoty Šumice – uzavření terasy v přepočtu za 2.200.000 Kč, a
- bourání a inženýrské sítě „Válkovo“ za 8.000.000 Kč.

Tyto investice byly dlouhodobě plánované, a vychází z rozvojového plánu obce, který má obec schválený na léta 2020-2025.⁶¹ Schodek měl být financován z vlastních zdrojů a případných dotací.

Nicméně skutečné plnění rozpočtu pro rok 2022 bylo v přebytku, a to o 9.210.029,10 Kč, a to vzhledem k:

- mimořádným příjmům z prodeje pozemků obce či z příjmů ze dřeva a z pěstební činnosti, které byly trojnásobně vyšší, než se předpokládalo, a
- příjmům z investičních transferů.

Nebyla uskutečněna realizace výstavby dětského hřiště a byla přesunuta na rok následující. Hospodaření obce za rok 2022 můžeme považovat za efektivní a hospodárné, jelikož většina investičních akcí byla realizována hospodárně, nepřesáhla stanovené výdaje, a obci se také podařilo navýšit své vlastní příjmy o několik milionů.

⁶¹ Obec Šumice. Územní plán, strategický rozvojový plán. *sumice.cz* [online]. 8. září 2020. [cit. 24. února 2025]. Dostupné z: <https://www.sumice.cz/samosprava/uzemni-plan-strategicky-rozvojovy-plan/>

3.2.2 Financování obce v roce 2023

Tato podkapitola byla vytvořena na základě podkladů rozpočtů uvedených v přílohách č. 3 a č.4 této práce.

	Schválený rozpočet 2023	Skutečné plnění rozpočtu 2023
Příjmy	42.405.500 Kč	54.367.258,84 Kč
Výdaje	47.060.700 Kč	41.856.390,15 Kč
Financování	- 4.655.000 Kč	12.510.868,69 Kč

Rozpočet obce pro rok 2023 byl schválen taktéž jako *schodkový rozpočet* se schodkem -4.655.200 Kč, kdy byly naplánovány investiční akce pro rozvoj a rekonstrukci Základní školy Šumice, kterou obec zřizuje jako svou příspěvkovou organizaci. Jak bylo již výše uvedené, realizace projektu dětského hřiště se přesunula na rok 2023. Významné investiční akce, které byly na rok 2023 naplánovány, byly následující:

- výstavba dětského hřiště u Základní školy Šumice za 3.000.000 Kč,
- fotovoltaika na základní škole za 3.000.000 Kč,
- konektivizace učeben základní školy za 5.620.000 Kč,
- v rámci institutu využívání a zneškodňování odpadů obec naplánovala realizaci výstavby obecní kompostárny za 3.550.000 Kč, a
- investice do lesních pozemků v hodnotě 3.215.000 Kč.

Skutečné plnění rozpočtu za rok 2023 nicméně skončilo opět přebytkem, a to tentokrát 12.510.868 Kč. Obci se zvýšila příjmová stránka rozpočtu v souvislosti s převody z rozpočtových účtů o 4.500.000 Kč. Dále se pak příjmová stránka navýšila v souvislosti s příjmem z daně z příjmů právnických osob v případech, kdy je poplatníkem obec. Zde se počítalo s nulovou částkou a v konečné fázi se částka vyšplhala k 1.925.270 Kč. Dále příjmová stránka nabyla v důsledku investičních transferů.

Co se týče skutečného plnění stránky výdajové, investice do lesních pozemků nedosáhla částky 3.215.000 Kč, ale částky 1.606.660,67 Kč, a také nebyla zcela uskutečněna investiční akce s názvem fotovoltaika Základní školy Šumice, kdy místo 3.000.000 Kč bylo na investici skutečně vydáno 223.850 Kč. Investiční akce vybudování kompostárny obce Šumice taktéž nebyla plně zrealizována, proinvestována byla pouze částka 102.030 Kč.

Hospodaření za rok 2023 tak můžeme považovat za hospodárné, nicméně některé investiční akce, u kterých se předpokládalo plnění v roce 2023, byly pozastaveny a přesunuty do následujících let. Ovšem za povedené investiční akce můžeme považovat vybudování dětského hřiště a konektivizaci učeben základní školy. Tento rok z hlediska vykázaných

investic nebyl tak výrazný jako rok předešlý, i přesto ale obec investovala a dokázala i naspořit finanční prostředky.

3.2.3 Financování obce v roce 2024

Tato podkapitola byla vytvořena na základě podkladů rozpočtů uvedených v přílohách č. 4 a č.5 této práce.

	Schválený rozpočet 2024	Skutečné plnění rozpočtu 2024
Příjmy	65.350.930 Kč	58.967.832,27 Kč
Výdaje	50.457.100 Kč	44.994 432,79 Kč
Financování	14.893.830,00 Kč	13.973.399,48 Kč

Pro rok 2024 byl schválen *přebytkový rozpočet*, jehož kladné saldo činilo 9.893.830 Kč. Je to výrazná změna, jelikož předchozí dva zkoumané rozpočty byly schváleny jako schodkové. Výdajová stránka rozpočtu zahrnuje významné investice, kterými v tomto případě byly:

- podpora lesního hospodářství v částce 1.717.100 Kč,
- chodník – „lávka přes Ovčírku“ v přepočtu za 3.050.000 Kč,
- fotovoltaika základní školy v částce 3.500.000 Kč,
- další část konektivizace učeben základní školy za 7.500.000 Kč,
- oprava střechy bytové jednotky ve vlastnictví obce za 1.000.000 Kč, a
- vybudování kompostárny obce Šumice v částce 3.700.000 Kč.

Skutečné plnění rozpočtu pak skončilo s přebytkem 13.973.399,48 Kč, a to hlavně z důvodu neuskutečnění některých investičních akcí. Výstavba lávky přes Ovčírku nebyla plně zrealizována, a tak se tento projekt přesunul na následující rok. Oprava střechy bytové jednotky nebyla zrealizována vůbec, a proto se i tato investice přesunula do rozpočtu na následující rok.

Naopak, z investic, které se za rok 2024 podařilo úspěšně zrealizovat, lze zmínit fotovoltaiku a konektivizaci učeben základní školy. Taktéž projekt vybudování kompostárny obce Šumice byl zrealizován, sice s o necelým dvoumilionovým navýšením, ale byl dokončen a k roku 2025 je kompostárna již aktivně využívána.

Z pohledu efektivity a hospodárnosti lze konstatovat, že rok 2024 byl rokem úspěšným, a to jak v povaze rozpočtu, kdy byl schválen jako přebytkový, tak i z hlediska investičních akcí, kdy se podařilo zrekonstruovat školu a vybudovat kompostárnu.

3.2.4 Financování obce v roce 2025

Tato podkapitola byla vytvořena na základě podkladu rozpočtu v příloze č.5 této práce.

	Schválený rozpočet 2025
Příjmy	64.938.326 Kč
Výdaje	79.346.193 Kč
Financování	- 14.407.867 Kč

Rok 2025 je zásadním rokem pro rozpočtové hospodaření obce Šumice. Obec má v plánu realizovat významnou stavbu, a to výstavbu devíti sociálních bytových jednotek v lokalitě „Válkovo“. Dále má obec zájem zrealizovat rekonstrukci cesty vedoucí v části obce zvané Nivky 2, kdy má tato investice přinést rozvoj obce v oblasti individuální výstavby.⁶² Projekt „lávka přes Ovčírku“ by se měla v roce 2025 také uskutečnit, což platí i pro opravu střechy bytové jednotky ve vlastnictví obce Šumice.

Vzhledem ke zmíněným plánovaným investičním akcím je schválený rozpočet obce pro rok 2025 *schodkový* a počítá se schodkem ve výši -14.407.867 Kč. Tento schodek bude hrazen z přebytku hospodaření z minulých let. Je důležité zmínit, že obec má ke dni 27.2.2025 na bankovních účtech částku pohybující se kolem 54 mil. korun, tudíž obec nemusí využívat možnost využití úvěrů.⁶³

Významné investiční akce, které nalezneme ve schváleném rozpočtu v rozpočtových výdajích jsou:

- projekt „lávka přes Ovčírku“, která byla vyčíslena na 4.150.000 Kč,
- rekonstrukce cesty v oblasti „Nivky 2“, na kterou obec nezískala dotaci, je druhou nejvyšší částkou ve výdajové stránce rozpočtu, a to 12.000.000 Kč,
- výstavba devíti sociálních bytových jednotek s vyčíslenou částkou 23.000.000 Kč,
- investice do veřejného osvětlení částkou 4.110.400 Kč, kdy tato částka bude pokryta dotací, a
- investice do technických služeb obce, a to pořízením hákového nosiče, zahradního traktoru a provozního zařízení v celkové výši 2.700.000 Kč, kdy část bude hrazena dotací, pokud obec splní podmínky čerpání.⁶⁴

Rok 2025 je a bude tedy rokem investičním, kdy obec využívá naspořené přebytku rozpočtů z minulých let a následně jej využívá jako zdroj financování schodku

⁶² Obec Šumice. Územní plán, strategický rozvojový plán. *sumice.cz* [online]. 8. září 2020. [cit. 24. února 2025]. Dostupné z: <https://www.sumice.cz/samosprava/uzemni-plan-strategicky-rozvojovy-plan/>

⁶³ Rozhovor se starostou obce, příloha č. 1.

⁶⁴ Tamtéž.

rozpočtu. V návaznosti na skutečnosti ohledně schváleného rozpočtu pro rok 2025 můžeme konstatovat, že obec Šumice ukázkově hospodář a investuje takovým způsobem, aby financování obce bylo zdravé, udržitelné a aby obec nebyla zadlužená.

3.3 Zhodnocení analýzy rozpočtů obce Šumice v letech 2022-2025

Uskutečněná analýza porovnála předmětné rozpočty s cílem odpovědět na otázku, jestli obec s rozpočty nakládá efektivně, hospodárně a zdali využívá možnost využití úvěrů. Máme-li zhodnotit celkově systém rozpočtového hospodaření v obci Šumice, můžeme jej dle autorky označit za příkladný. Obec nevyužívá možnosti využití krátkodobých úvěrů a spoří si finance, které v rámci jednotlivých rozpočtů nakonec nevyužila.

K únoru roku 2025 se na bankovním účtu obce Šumice nacházela částka ve výši zhruba 54 milionů Kč, které obec naspořila v souvislosti s přebytkovými rozpočty z minulých let. Vedení obce má již do budoucna plány, jak tyto naspořené finance využít, a to například vybudováním nového technického zázemí pro technické služby obce nebo výstavbou nové kanalizace obecního úřadu. Lze konstatovat, že konkrétně obec Šumice využívá svůj rozpočet efektivně, pravidelně investuje do investičních akcí, které napomáhají celkovému rozvoji obce, a dokáže i přes velké investice naspořit finance, které pak využívá ke krytí schodkových rozpočtů.

3.4 Zhodnocení procesu schvalování rozpočtu pro rok 2025

Další podkapitolou praktické části práce je posouzení procesu schvalování rozpočtu pro rok 2025, kdy autorka práce byla osobně přítomna na zasedání zastupitelstva, na kterém se projednával návrh rozpočtu.

Dne 26.2.2025 se konalo veřejné zasedání zastupitelstva obce Šumice v kulturním domě obce Šumice. O konání zastupitelstva byli občané řádně informováni, a to jak na úřední desce, tak i na internetových stránkách obce Šumice a v místním rozhlasu.

Po úvodních formálních náležitostech se zastupitelstvo zabývalo žádostmi místních spolků a sdružení o finanční podporu. Pozitivně autorka hodnotí účast jejich zástupců, kteří mohli obhájit požadované částky pro svou činnost. Například spolek Včelařů Šumice a spolek Rybníkářství Jezera Šumice vyslaly své zástupce na obhájení příslušných finančních požadavků, které jim byly bez připomínek schváleny. Poté se pozornost přesunula již k projednání návrhu rozpočtu na rok 2025. Úvodem bylo řečeno, že ve stanovené lhůtě nejméně 15 dnů přede dnem zahájení projednávání návrhu rozpočtu na zasedání zastupitelstva obce nebyly vzneseny žádné připomínky ze stran veřejnosti.⁶⁵ Občané obce vystupující na zasedání

⁶⁵ § 11 odst. 3 zákona o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů.

obce jako veřejnost, neměli taktéž žádné dotazy a připomínky k návrhu rozpočtu na rok 2025, dotazovali se pouze občané obce z řad zastupitelstva.

Zastupitelé byli s návrhem rozpočtu předem seznámeni, jakož i veřejnost na internetových stránkách obce Šumice a na úřední desce. Následně se zastupitelstvo zabývalo návrhem rozpočtu na rok 2025. Starosta obce, pan Podešť, podrobně seznámil přítomné zastupitele a občany se strukturou návrhu, přičemž kladl důraz na významné investiční akce a na jejich financování. Dotazy zastupitelů směřovaly především na způsoby financování investic a možnost využití dotačních titulů. Na tyto dotazy starosta odpověděl jasně a věcně, což ukázalo jeho hlubokou znalost problematiky a intenzivní zapojení do procesu přípravy rozpočtu. Tato rozprava trvala bezmála hodinu a následně byl rozpočet na rok 2025 schválen usnesením zastupitelstva obce Šumice.

Autorku velmi překvapila nízká účast občanů na zasedání zastupitelstva, kde se projednával jeden z bezesporu nejdůležitějších dokumentů obce během roku, a to obecní rozpočet. Tento fakt může být způsoben nejen nezájmem občanů o veřejná zasedání, ale na druhou stranu také důvěrou v rozhodování zastupitelů.

Rozpočet obce Šumice byl schválen dne 26.2.2025 a poté zveřejněn dne 3.3.2025 na internetových stránkách obce, čímž byla splněna zákonná povinnost zveřejnění rozpočtu ve lhůtě 30 dnů od jeho schválení.⁶⁶

Proces schvalování rozpočtu obce Šumice na rok 2025 proběhl z hlediska právní stránky dle názoru autorky správně. Je nutné vyzdvihnout skutečnost, kdy především starosta obce okamžitě a věcně reagoval na různé dotazy a připomínky k návrhu rozpočtu obce.

⁶⁶ § 11 zákona o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů.

4. Současné problémy v rozpočtovém hospodaření obcí

Zhodnocení rozpočtových problémů obcí je dalším aspektem bakalářské práce. Tato kapitola zhodnotí nejzásadnější problémy rozpočtového hospodaření obcí a pokusí se nastínit možné řešení takových problémů.

4.1 Problémy malých obcí

V České republice je podle dostupných dat z roku 2024 přesně 6.258 obcí na 10.524.167 obyvatel.⁶⁷ Faktem je, že k 31.12.2023 z celkového počtu obcí mělo méně než 200 obyvatel 22 % obcí. Je podstatné zmínit i to, že obcí do 500 obyvatel je v České republice přes 3.400, což dělá více než 50 % všech obcí dohromady, ale žije v nich pouze 8 % populace.⁶⁸

Na základě výše uvedených dat můžeme konstatovat, že je v České republice velké množství obcí v poměru k celkovému počtu jejich obyvatel. Dle dr. Řezníčkové problém malých obcí spočívá v tom, že malá obec má malé příjmy, které nedokáže příliš navyšovat ani ze své vlastní činnosti.⁶⁹ Vzhledem k politice současné vlády, která konsoliduje veřejné finance a hledá tak úspory všude, kde to jenom jde, rezonuje jak politickým spektrem, tak i spektrem odborné veřejnosti názor, že případná redukce počtu obcí s malým počtem obyvatel je čím dál více aktuální téma. Jsou však kroky směřující ke slučování obcí nebo jejich agend správnými, či nikoli?

Debatu o tom, jestli není na místě zredukovat počet obcí, rozvířil v létě roku 2024 poslanec Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky Jan Jakob, který představil návrh, který by měl počet obcí a jejich fungování optimalizovat. Podle návrhu by měl být zachován samotný princip samosprávy, ale zároveň by se rušily místa starostů nejmenších obcí s tím, že by vznikly místo zrušených postů starostu osadní výbory, které by měly posílenou pravomoc. Má se za to, že tento návrh by měl přinést i patřičné úspory pro veřejné finance. Samotné obce, Sdružení místních samospráv, či opozice jsou k návrhu pana poslance Jakoba, jak by mohl být redukován počet obcí v České republice, skeptické.⁷⁰

Sdružení místních samospráv České republiky se ke slučování obcí vyjádřilo již několikrát. Předsedkyně sdružení Eliška Olšáková se na podzim roku 2024 ke slučování obcí

⁶⁷ Český statistický úřad. *Statistický lexikon obcí 2024*. [online] 29. listopadu 2024 [cit. 29. ledna 2025]. Dostupné z: <https://csu.gov.cz/produkty/statisticky-lexikon-obci-2024>

⁶⁸ Český statistický úřad. *Struktura území podle počtu obyvatel*. [online] [cit. 29. ledna 2025]. Dostupné z: <https://csu.gov.cz/struktura-uzemi-podle-poctu-obyvatel?pocet=10&start=0&podskupiny=342&razeni=-datumVydani>

⁶⁹ ŘEZNÍČKOVÁ, Kristýna. *Výlučné daňové příjmy obcí*. Olomouc: Iuridicum Olomoucense, 2016, s. 185.

⁷⁰ NEDĚLOVÁ, Adéla. *Česko má v přepočtu na obyvatele nejvíce obcí v Evropě. Nový návrh je chce motivovat ke slučování*. [online]. [irozhlas.cz](https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/cesko-ma-v-prepocetu-na-obyvatele-nejvice-obci-v-evrope-novy-navrh-je-chce_2407040700_adn), 4. července 2024. [cit. 15. února 2025]. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/cesko-ma-v-prepocetu-na-obyvatele-nejvice-obci-v-evrope-novy-navrh-je-chce_2407040700_adn

vyjádřila následovně: „*Vynucované slučování obcí je rozhodně krok špatným směrem, jehož reálné dopady vysoce převažují odhadované úspory pro státní rozpočet. Podstatná část občanů by oprávněně vnímala takové rozhodnutí jako snížení váhy svého hlasu při rozhodování o lokálních záležitostech. V každé starostce a starostovi máme schopné manažery, kteří se pečlivě a napřímo starají o svěřené územní, ke kterému mají osobní vztah. Podporujeme a usnadňujeme dobrovolnou spolupráci obcí, a ne umělé obecní slepence, které nebudou nikdy fungovat.*“⁷¹

Negativní názor na slučování malých obcí zastává i pan Podešť, starosta obce Šumice. Je toho názoru, že by si každá obec měla o svých záležitostech rozhodovat sama. Problém by dle něho nastal ve chvíli, kdyby se obec nevěnovala přidružené obci v takovém měřítku, jak by si to občané přidružené obce přáli.⁷²

Dr. Řezníčková, která se problematice financování územně samosprávných celků věnuje dlouhodobě, považuje vhodnější spolupráci obcí v rámci svazků a funkční slučování některých agend. Argumentuje tím, že toto řešení *nevyžaduje žádné zásahy do struktury obcí a umožňuje plnění úkolů, které by jedna samotná obec nebyla schopna uskutečnit bez pomoci z jiného veřejného fondu.*⁷³

Autorka bakalářské práce zastává negativní stanovisko ke slučování obcí, které považuje za nevhodné řešení problémů malých obcí. Obce by tak vynuceně přišly o autonomní rozhodování ve svých vlastních věcech, které jsou zaručené na nejvyšší ústavní úrovni.⁷⁴ Pokud by mělo v budoucnu k případné redukci počtu malých obcí přeci jen dojít, autorka se přiklání k názoru dr. Řezníčkové, tedy ke spolupráci obcí v rámci svazku obcí a funkčního slučování některých agend, což považuje za cestu, která by byla v současné situaci přijatelná jak pro obce, tak i pro samotné občany obcí.

Aktuálně se v Poslanecké sněmovně Parlamentu České republiky projednává novela zákona o obcích (obecní zřízení), a další zákony v souvislosti s podporou spolupráce obcí. Předmětem této novely je významné posílení institutu společenství obcí, které je upraveno v textu § 53a a násl. zákona o obcích. Zásadní připravovanou změnou je postavení společenství obcí jako orgánu veřejné moci a přibude jim tak nová kompetence, a to vykonávat státní správu, což současná právní úprava neumožňuje. Novela rovněž zavádí zřízení kanceláře společenství

⁷¹ VRÁNA, Filip. *Téma slučování obcí rezonovalo Poslaneckou sněmovnou*. [online] em.muni.cz, 11. září 2024. [cit. 24. února 2025]. Dostupné z: <https://www.em.muni.cz/udalosti/17550-tema-slucovani-obci-rezonovalo-poslaneckou-snemovnou>

⁷² Rozhovor se starostou obce Šumice.

⁷³ ŘEZNIČKOVÁ, Kristýna. *Výlučné daňové příjmy...*, s. 187-188.

⁷⁴ Ústava České republiky.

obcí, která bude plnit obdobnou funkci jako obecní úřad. Zaměstnanci kanceláře budou mít postavení úředníků územního samosprávného celku. Další novinkou je možnost zřídit společnou obecní policii, která bude považována za orgán společenství obcí. Co se týče kontroly činnosti společenství obcí, krajský úřad dle novely bude nadřízeným správním orgánem vůči orgánům společenství a bude kontrolovat výkon nově zavedené kompetence státní správy, zatímco Ministerstvo vnitra České republiky bude pak dohlížet na ostatní činnosti společenství obcí. Novela mimo jiné upravuje i financování společenství obcí, a to zavedením příspěvku na jejich činnost, jehož výši a podmínky každoročně stanoví zákon o státním rozpočtu.⁷⁵

Pokud tato novela zákona o obcích projde legislativním procesem a vstoupí v platnost, můžeme se domnívat, že pro malé obce by tyto poměrně významné změny mohly mít pozitivní dopad.

4.2 Zadluženost obcí

Problém zadluženosti obcí jakožto základních územně samosprávných celků je dle autorčina názoru jedním z nejzásadnějších problémů rozpočtového hospodaření obcí. Problematika zadluženosti obcí je svým způsobem velmi obsáhlé téma, a tak v této kapitole budou zmíněny pouze základní fakta a stanovisko autorky, jak by se mohlo zadluženosti obcí zabránit či předejít.

Data Ministerstva financí České republiky uvádějí, že v roce 2023 obce, včetně jimi zřizovaných právnických osob, vykázaly dluh v celkové výši 64 miliard Kč. Je nezbytné zmínit i fakt, že bezmála 50 % obcí v České republice je dle dat zadluženo.⁷⁶

Obec lze obecně považovat za zadluženou, pokud vykazuje jakýkoli dluh. Tento dluh je dle doc. Provažníkové tvořen „*bankovními úvěry, výnosy z emitovaných komunálních obligací a návratnými finančními výpomocemi a půjčkami ze státního rozpočtu a ze státních fondů.*“⁷⁷

U obcí se v rámci dluhového hospodaření uplatňují pravidla rozpočtové odpovědnosti, které jsou upraveny v zákoně č. 23/2017 Sb., o pravidlech rozpočtové odpovědnosti, ve znění pozdějších předpisů, a to konkrétně v § 17 a § 18, které se vztahují přímo na hospodaření

⁷⁵ Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů, a další zákony v souvislosti s podporou spolupráce obcí. Sněmovní tisk č. 845. 9. volební období. [online]. 4. listopadu 2024. [cit. 14. března 2025]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?O=9&CT=845&CT1=0>.

⁷⁶ Ministerstvo financí České republiky. *Zadluženost územních rozpočtů v roce 2023*. [online]. mfcz.cz, 28. listopadu 2024. [cit. 1. března 2025]. Dostupné z: <https://www.mfcz.cz/cs/rozpocetova-politika/uzemni-rozpocety/hospodareni-uzemnich-rozpocetu/zadluzenost-uzemnich-rozpocetu/2023/zadluzenost-uzemnich-rozpocetu-v-roce-2023-57937>

⁷⁷ PROVAŽNÍKOVÁ, Romana. *Financování měst...*, s. 191.

územního samosprávného celku. Obce hospodaří v zájmu zdravých a udržitelných veřejných financí tak, *aby výše jejich dluhu nepřekročila k rozvahovému dni 60 % průměru jeho příjmů za poslední 4 rozpočtové roky.*⁷⁸ Pokud takový dluh obce k rozvahovému dni překročí, zákon stanovuje povinnost snížit dluh v následujícím kalendářním roce nejméně o 5 % z rozdílu mezi výší svého dluhu a 60 % průměru svých příjmů za poslední 4 rozpočtové roky. Jestliže obce tuto povinnost nesplní, Ministerstvo financí České republiky v následujícím kalendářním roce rozhodne o pozastavení převodu jeho podílu na výnosu daní.⁷⁹

V souvislosti se zmíněným ustanovením je vhodné určitě zmínit Nález Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 6/17, který se zabýval návrhem na zrušení některých ustanovení zákona č. 23/2017 Sb. o pravidlech rozpočtové odpovědnosti. Podle skupiny senátorů, kteří tento návrh podali, byla omezována finanční autonomie územních samospráv prostřednictvím pravidel týkajících se dluhového hospodaření. Ústavní soud nicméně návrh zamítl a potvrdil, že právo na samosprávu zahrnuje i finanční autonomii, ale tato autonomie může být státem regulována. Stát může stanovit pravidla pro rozpočtovou odpovědnost, pokud jsou přiměřená a sledují legitimní cíl, kterým je ochrana veřejných financí. Soud dále dospěl k závěru, že napadená ustanovení jsou v souladu s Ústavou České republiky a slouží ochraně veřejných financí.⁸⁰

Z nálezů tedy vyplývá, že finanční autonomie obcí je garantována, nicméně pokud obec nebude hospodařit v zájmu veřejnosti a bude finanční aparát obce zadlužovat, stát může zakročit a nastavit příslušná regulující pravidla pro dluhové hospodaření obcí.

Jednou z nejvíce zadlužených obcí v České republice je dlouhodobě obec Prameny nacházející se v Karlovarském kraji. K datu 31.12.2023 zde žilo 109 obyvatel.⁸¹ Pravidlo rozpočtové odpovědnosti obce Prameny bylo podle Ministerstva financí České republiky ke dni 31.12.2023 překročeno o 710,77 %.⁸² Tato obec se s vysokým zadlužením potýká již více než dvacet let, a to v souvislosti s neúspěšným investičním plánem na vybudování stáčírny minerálních vod. Obec svůj dluh stále snižuje, nicméně bezúročná půjčka, kterou obci poskytl stát, je rozpočítána na více než 40 let a tak můžeme konstatovat, že samotné oddlužení této konkrétní obce je během na velmi dlouhou trať.⁸³

⁷⁸ § 17 zákona o pravidlech rozpočtové odpovědnosti.

⁷⁹ Tamtéž.

⁸⁰ Ústavní soud: Nález Ústavního soudu ze dne 20.02.2018 sp. zn. Pl. ÚS 6/17 (N 26/88 SbNU 329).

⁸¹ Český statistický úřad. Veřejná databáze. Vše o území. Prameny (okres Cheb). [online]. vdb.czso.cz. [cit. 3. března 2025] Dostupné z: https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=profil-uzemi&uzemiprofil=31588&u=__VUZEMI__43__539538

⁸² Ministerstvo financí České republiky. Monitor. Obec Prameny (Cheb) [online]. [cit. 6. března 2025]. Dostupné z: <https://monitor.statnipokladna.gov.cz/ucetni-jednotka/00572799/monitoring/simu?rad=t&obdobi=2312>

⁸³ REPORTÉŘI ČT. Reportéři ČT: Zbankrotované Prameny stále splácí své dluhy, obec přišla i o pozemky. [online]. ct24.ceskatelevize.cz, 8. června 2021. [cit. 6. března 2025].

Podle autorky této práce je riziko zadlužení obce úzce spjata s problémem malých obcí, jelikož menší obce obvykle disponují nižšími příjmy ze státního rozpočtu. Tato skutečnost komplikuje jejich územní rozvoj, neboť investice často nelze plně pokrýt z vlastních ani státních příjmů. Řešením by mohla být novela zákona o obecním zřízení, která by posílila finanční příjmy společenství obcí a umožnila lépe financovat investice.⁸⁴

⁸⁴ Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů, a další zákony v souvislosti s podporou spolupráce obcí. Sněmovní tisk č. 845. 9. volební období. [online]. *psp.cz*. 4. listopadu 2024 [cit. 14. března 2025]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?O=9&CT=845&CT1=0>.

5. Veřejná kontrola rozpočtového hospodaření obcí

Předmětem této kapitoly je především nastínit a objasnit kontrolu hospodaření obcí z hlediska veřejnosti a občanů obce, v důsledku čehož samotnému přezkumu hospodaření obcí bude věnována z důvodu jeho rozsáhlosti pouze okrajová pozornost.

5.1 Typy kontrol v souvislosti s rozpočtovým hospodařením obcí

V první řadě je důležité si připomenout jednu ze zásad správního práva, a to, že veřejná správa je službou veřejnosti.⁸⁵ V tomto kontextu lze veřejnou kontrolu definovat jako dohled nad činností veřejné správy, který je vykonáván ve veřejném zájmu. Jednou ze specifických oblastí veřejné kontroly je kontrola finanční, která se zaměřuje na hospodaření s veřejnými prostředky. Finanční kontrolou rozumíme dle prof. Sládečka „specifickou formu kontrolní činnosti vykonávanou veřejnou správou a týká se hospodaření s veřejnými finančními prostředky.“⁸⁶

Zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě, ve znění pozdějších předpisů, dále jen „zákon o finanční kontrole“, stanovuje předmět, hlavní cíle a zásady finanční kontroly vykonávané mezi orgány veřejné správy, mezi orgány veřejné správy a žadateli nebo příjemci veřejné finanční podpory a uvnitř orgánů veřejné správy.⁸⁷ Působnost kontroly dle zákona o finanční kontrole z hlediska obcí se například vztahuje na hospodaření s veřejnými prostředky u příspěvkových organizací, které obec sama zřizuje.⁸⁸ Je nutné podotknout, že zákon o finanční kontrole upravuje průběžnou kontrolu uskutečňovanou v průběhu rozpočtového roku.

Kontrolu, která je vykonávána po uplynutí rozpočtového roku upravuje jiný speciální právní předpis, a to zákon č. 420/2004 Sb., o přezkoumávání hospodaření územních samosprávných celků a dobrovolných svazků obcí, ve znění pozdějších předpisů. Obsahem toho zákona je především stanovení předmětu, hledisek, postupů a pravidel přezkoumávání hospodaření institucí, které tomuto právnímu předpisu podléhají. Zákonomárci stanovil taxativní výčet přezkoumávaných oblastí, a to například přezkum hospodaření a nakládání s majetkem územně samosprávného celku, přezkum zadávání a plnění veřejných zakázek či účetnictví vedené územně samosprávným celkem.⁸⁹

⁸⁵ § 4 správního řádu.

⁸⁶ SLÁDEČEK, Václav. *Obecné správní právo...*, s. 246.

⁸⁷ § 1 zákona o finanční kontrole.

⁸⁸ § 9 zákona o finanční kontrole.

⁸⁹ PROVAZNÍKOVÁ, Romana. *Financování měst...*, s. 257.

Obce jsou povinny každý rok přezkoumat hospodaření a zpracovat závěrečný účet, který obsahuje zprávu o přezkoumání. Přezkum může provést příslušný krajský úřad nebo auditor, přičemž obce mají možnost volby.⁹⁰

5.2 Kontrolní orgány obcí v souvislosti s jejich hospodařením

V § 17 zákona o obcích stanovuje obcím povinnost *vždy* zřídit kontrolní a finanční výbor. Činností kontrolního a finančního výboru je tak zajištěna průběžná kontrola rozpočtového hospodaření obcí. Nicméně za základní či obecný kontrolní orgán lze považovat radu obce a případně i její komise.⁹¹ Následující podkapitoly se budou věnovat jednotlivým kontrolním orgánům obce.

5.2.1 Rada obce

Jako výkonný orgán obce v oblasti samostatné působnosti vystupuje rada obce. Je tvořena starostou, místostarostou, popřípadě místostarosty, a členy volenými z řad zastupitelstva. Zákon přesně vymezuje počet členů, který musí být lichý. Členů může být v rozmezí 5-11. Pokud se v některých obcích vzhledem k jejich velikosti orgán rady nevolí, kompetence rady přecházejí na starostu, avšak vyjma možnosti kontroly plnění úkolů obecním úřadem a komisemi v samostatné působnosti obce.⁹² Zde můžeme vyzdvihnout skutečnost, kdy je velmi dobře zpracována nezávislost kontroly činností obecního úřadu, a zákon tak zastavuje možnost kontroly starosty jakožto sebe samotného v rámci jeho veřejné funkce. Je tak velmi dobře nastavena transparentnost kontroly obecního úřadu nejen z hlediska hospodaření, ale také i z hlediska správního.

Nicméně radu obce dle názoru autorky práce za záruční kontrolní orgán obce považovat nemůžeme, protože zákon o obcích výlučně stanovuje, za jakých podmínek rada obce může být stanovena a za jakých podmínek ne. V návaznosti na tuto skutečnost můžeme opět zmínit propojenost s problémem malých obcí, ve kterých rada obce zpravidla zřízena není, a tudíž jsou obce odkázány na finanční a kontrolní výbor, které v obci musejí být zřízeny vždy.

5.2.2 Kontrolní a finanční výbor

Kromě kontrolního orgánu rady obce, jsou v obcích *vždy* zřizovány dva výbory, a to kontrolní a finanční. Oba dva výbory jsou výlučně zřizovány zastupitelstvem obce jako jejich iniciativní a kontrolní orgány. Zákonem je stanoveno, kdo členem výborů být nemůže. Členy kontrolních a finančních výborů nemohou být starosta či místostarosta, tajemník obecního

⁹⁰ § 4 zákona o přezkoumávání hospodaření územních samosprávných celků a dobrovolných svazků obcí.

⁹¹ HAVLAN, Petr. In: HAVLAN, Petr a kol. *Majetek územních samosprávných celků v teorii a v praxi*. 2. aktualizované a podstatně doplněné vydání. Praha: Leges, 2014, 320 s.

⁹² § 99 a § 102 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů.

úřadu a ani osoby zabezpečující rozpočtové a účetní práce na obecním úřadu.⁹³ Počet členů je lichý.⁹⁴

Kontrolní výbor zpravidla kontroluje plnění usnesení zastupitelstva obce a rady obce a dále i dodržování právních předpisů ostatními výbory a obecním úřadem, kde kontroluje jeho samostatnou působnost.⁹⁵

Finančnímu výboru se bude věnovat poslední podkapitola této kapitoly, kdy autorka na základě usnesení finančního výboru obce Šumice nastíní jeho činnost.

V návaznosti na existující problém malých obcí můžeme konstatovat úvahu, která koncipuje názor sloučení kontrolního a finančního výboru malých obcí. V aktuální právní úpravě zákona o obcích sloučení kontrolního a finančního výboru je nemožné. Dle dr. Kolmana je zcela „*absurdní, aby sloučený finančně-kontrolní výbor kontroloval sám sebe.*“⁹⁶ Nicméně, v průběhu následujících let je možné, že se právní úprava změní a umožní obcím zřízení společného finančně-kontrolního výboru, a to na základě možnosti volby.⁹⁷ Tato změna nicméně musí být dle autorky práce velmi dobře právně zpracována, aby se předešlo již zvýšené možnosti toho, aby výbor kontroloval sám sebe.

5.3 Kontrolní mechanismy občanů obce v souvislosti s rozpočtovým hospodařením obcí

Veřejnost vystupující jako občané obcí má několik možností, jak se podílet na kontrole rozpočtového hospodaření obcí. Občan, jakožto plátce daní a poplatků obce, by měl mít zájem o to, co se s veřejnými financemi, které jsou jednotlivým obcím rozdělovány na základě zákona č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům (zákon o rozpočtovém určení daní), ve znění pozdějších předpisů, děje v rámci rozpočtu obce. Tento zájem občanů, který v dnešní době není – jak se lze domnívat – nikterak veliký, může v následujících letech sílit jednak z důvodu korupčních kauz či v důsledku stále se zvyšujících daní a poplatků.

⁹³ PRŮCHA, Petr. In: KOPECKÝ, Martin., PRŮCHA, Petr., HAVLAN, Petr., JANEČEK, Jan. *Zákon o obcích: Komentář*. [online databáze]. Praha: Wolters Kluwer, aktualizováno k 1. lednu 2024 [cit. 4. února 2025]. Dostupné z: www.aspi.cz (§ 119 odst. 1).

⁹⁴ § 118 zákona o obcích.

⁹⁵ PRŮCHA, Petr. In: KOPECKÝ, Martin., PRŮCHA, Petr., HAVLAN, Petr., JANEČEK, Jan. *Zákon o obcích: Komentář*. [online databáze]. Praha: Wolters Kluwer, aktualizováno k 1. lednu 2024 [cit. 4. února 2025]. Dostupné z: www.aspi.cz (§ 119 odst.3).

⁹⁶ KOLMAN, Petr. *Obecní zřízení: Může být sloučen kontrolní a finanční výbor zastupitelstva do jednoho?* [online]. *advokatnidenik.cz*. 19. června 2020. [cit. 29. března 2025]. Dostupné z: <https://advokatnidenik.cz/2020/06/19/obecni-zrizeni-muze-byt-sloucen-kontrolni-a-financi-vybor-zastupitelstva-do-jednoho/>

⁹⁷ Tamtéž.

Jedním z nejjednodušších mechanismů kontroly je možnost účastnit se veřejného zasedání zastupitelstva obce. V dnešní moderní době je občan obce velmi dobře informován ohledně možnosti účastnit se veřejného zasedání zastupitelstva obce. Konkrétně obec Šumice pozvánku na zasedání zveřejňuje na základě příslušného právního předpisu na úřední desce alespoň 7 dní před jeho konáním,⁹⁸ nicméně dále pozvánku několik dní předem pravidelně vyhlašuje v místním obecním rozhlase, zveřejní ji však také na svých internetových stránkách, a též na sociální síti Facebook. Autorka jakožto občanka obce Šumice považuje informování obecního úřadu nejen ohledně zasedání zastupitelstva obce, ale i dalších informací za příkladné a vyzdvihuje možnost informování prostřednictvím sociálních sítí, které jsou již nedílnou součástí našich životů.

Další z možností, jak může občan obce kontrolovat rozpočtové hospodaření obce je podat na základě zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů, žádost o poskytnutí informace či informací. Tuto žádost může občan podat písemně, elektronicky či ústně na obecním úřadě. Žadatel musí dodržet všechny náležitosti žádosti, které jsou stanoveny zákonem.

Občan obce má podle zákona o obcích *právo nahlížet* do rozpočtu obce a do závěrečného účtu obce za uplynulý kalendářní rok, do usnesení a zápisů z jednání zastupitelstva obce, do usnesení rady obce, výborů zastupitelstva obce a komisí rady obce a pořizovat si z nich výpisy.⁹⁹ Schválený rozpočet je obec povinna ve lhůtě 30 dnů zveřejnit na svých internetových stránkách a souběžně musí informovat o místě elektronického zveřejnění a možnosti nahlédnutí do listinné verze. Tímto způsobem musí být rozpočet dostupný nejméně do konce rozpočtového roku, na který byl schválen, nebo do zveřejnění rozpočtu na následující rok.¹⁰⁰ Z toho vyplývá, že občan může do rozpočtu nahlížet přímo na obecním úřadě, přičemž mu nemůže být toto právo být odepřeno.

Na základě praxe lze konstatovat, že se občan obce může také informovat přímo u starosty, na finančním odboru či u účetní obce. Zde všude mu mohou poskytnout odpovědi na jeho dotazy. Je pochopitelné, že tento institut informování občanů obce nelze využít v takovém měřítku u měst a statutárních měst, které mají desetitisíce či statisíce občanů. Nicméně občané menších obcí se tímto způsobem velmi často ptají na informace nejen z hlediska rozpočtového hospodářství, ale i z hlediska investičního a rozvojového.¹⁰¹

⁹⁸ § 93 odst. 1 zákona o obcích.

⁹⁹ § 16 odst. 2 písm. e) zákona o obcích.

¹⁰⁰ § 11 zákona o obcích.

¹⁰¹ Rozhovor se starostou obce Šumice, příloha č. 1.

5.4 Kontrola rozpočtového hospodaření orgány obce Šumice

V obci Šumice je ze zákona zastupitelstvem zřízen kontrolní a finanční výbor. Dále obec Šumice má i orgán rady obce, který je pětičlenný a jeho členem je mimo jiné starosta obce. Občané jsou informováni jak na úřední desce o průběžném hospodaření obce za daný rok, tak na internetových stránkách obce.

Z hlediska kontroly rozpočtového hospodaření obce Šumice se tato kapitola zaměří na finanční výbor obce Šumice a bude analyzovat konkrétní zápis z jednání finančního výboru ze dne 29.2.2024, kdy projednával mimo jiné návrh rozpočtu na rok 2024.

Finanční výbor obce Šumice čítá pět členů. Předsedou výboru je Ing. Michal Zajíc. Výbor se zpravidla schází třikrát až čtyřikrát do roka.

Dne 29.2.2024 se uskutečnila schůze finančního výboru, které se dohromady zúčastnili tři členové. Schůze se řídí programem, kdy se postupuje podle jednotlivých bodů, přičemž finanční výbor zjišťuje případné nedostatky v hospodaření obce. Pro tuto práci je zásadní kontrola návrhu rozpočtu na rok 2024, což výbor projednával v rámci programového bodu č. 7. Výbor rozebíral rozpočet z hlediska příjmové a výdajové stránky, přičemž poukazoval hlavně na stránku výdajovou, a to konkrétně na investiční akce, které by se měly v průběhu roku 2024 zrealizovat. Finanční výbor k návrhu rozpočtu neměl žádné připomínky.

Finanční výbor mimo jiné kontroloval:

- účetní závěrku za rok 2023,
- návrh závěrečného účtu hospodaření Mateřské školy Šumice za rok 2023 a Závěrečný účet Základní školy Šumice za rok 2023,
- návrh závěrečného účtu obce Šumice za rok 2023,
- vyúčtování poskytnutých příspěvků místním sdružením za rok 2023 a nárokování refundací mezd,
- aktuální stav pohledávek a kontrola náhodně vybraných dodavatelských faktur,
- odpis psů, a
- schválení plánu odpisu na rok 2024.¹⁰²

K těmto bodům finanční výbor taktéž neměl žádné připomínky. Jak můžeme vidět, oblast kontroly finančního výboru není nikterak malá, výbor opravdu průběžně kontroluje finanční a rozpočtové hospodaření obce Šumice z mnoha stránek.

V závěru této podkapitoly lze říci, že kontrola rozpočtového hospodaření obce Šumice je efektivní, transparentní, a finanční výbor vykonává svou funkci odpovědně. Pravidelně

¹⁰² Zápis z jednání finančního výboru obce Šumice, příloha č. 6.

kontroluje návrhy rozpočtů, účetní závěrky a další dokumenty, přičemž k návrhu rozpočtu na rok 2024 neměl žádné zásadní připomínky. Tato průběžná kontrola zvyšuje důvěru občanů ve správu veřejných financí a přispívá k udržení finanční stability obce.

Závěr

Cílem této bakalářské práce bylo posoudit efektivitu a hospodárnost rozpočtového hospodaření obcí, přičemž hlavní důraz byl kladen na analýzu rozpočtů obce Šumice. Práce se rovněž věnovala funkčnosti veřejné kontroly nad hospodařením s veřejnými prostředky a objasnila zapojení kontrolních orgánů do rozpočtového řízení obcí.

Byla stanovena hlavní výzkumná otázka, která zněla: *Umí územní obecní samospráva správně, efektivně a hospodárně nakládat se svým rozpočtem?* Tato otázka byla zodpovězena v praktických kapitolách zaměřených na analýzu rozpočtů vybrané obce a rozpočtové problémy obcí. Na základě provedené analýzy autorka konstatuje, že obce hospodaří efektivně a také odpovědně, přičemž případné zadlužení často vzniká z důvodu realizace investičních akcí podporujících rozvoj obce.

Dílčí výzkumná otázka se zaměřila na možnosti prevence rozpočtových problémů obcí a nástroje k jejich řešení. Autorka považuje za klíčové faktory rozpočtových problémů obcí především zadluženost obcí a problémy malých obcí, přičemž analyzovala možné způsoby, jak tyto výzvy zvládnout. Významnou rolí v tomto směru může hrát chystaná novela zákona o obcích, která posiluje institut společenství obcí a tím podporuje menší obce ve společném financování investičních projektů, což může snížit jejich zadlužení a posílit finanční stabilitu. Dále je dle autorky nezbytné, aby obce rozvážně plánovaly nákladné investiční akce, minimalizovaly případné rozpočtové schodky a zajistily rychlé a efektivní splácení vzniklých závazků.

Práce se dále zabývala právní úpravou rozpočtového hospodaření obcí, přičemž autorka nedospěla k závěru, že by tato právní úprava byla nedostačující. Naopak lze konstatovat, že právní rámec rozpočtového hospodaření obcí v České republice je nastaven věcně správně a zároveň respektuje právo územních samosprávných celků na nezávislou správu vlastních rozpočtových záležitostí.

Třetí a poslední dílčí výzkumná otázka zněla: *Funguje plně veřejná kontrola nad hospodařením s veřejnými prostředky z hlediska územní obecní samosprávy, či nikoli?* Autorka v práci nastínila možnosti kontroly rozpočtového hospodaření obcí a podrobněji se věnovala kontrolním mechanismům občanů a průběžné kontrole vykonávané kontrolními orgány obcí.

Dle názoru autorky je veřejná kontrola nad hospodařením s veřejnými prostředky na úrovni obcí v zásadě funkční, nicméně její účinnost je závislá na několika faktorech. Občané obce mají zaručené právo účastnit se veřejného zasedání zastupitelstva či zaručený přístup k informacím ohledně rozpočtového hospodaření obce. Za příklad efektivní kontroly autorka považuje obec Šumice, kde finanční výbor pravidelně provádí svou kontrolní činnost.

Podle autorky je v menších obcích kontrola přístupnější občanům, a to zejména na rozdíl od větších měst, kdy může být proces rozpočtového hospodaření obtížněji sledovatelný. Práce poukázala i na úskalí, které spočívá v nezájmu občanů o aktivní účast na kontrolních procesech rozpočtové politiky obcí. Právě nezájem občanů o možnou aktivní účast na kontrole hospodaření obce může být jedním z faktorů, kterým je účinnost veřejné kontroly snížena, nicméně dle názoru autorky je plně v kompetenci jednotlivých obcí, zda mají na větší zapojení širší veřejnosti zájem a zdali pro to jsou ochotny něco udělat, či nikoli.

Na základě výše uvedených zjištění autorka závěrem konstatuje, že rozpočtové hospodaření obcí v České republice je v zásadě efektivní a udržitelné, přičemž jednotlivé obce se ve většině případů snaží hospodařit odpovědně a s důrazem na dlouhodobou stabilitu. Přesto je vhodné posilovat spolupráci menších obcí, využívat dostupné nástroje pro minimalizaci rizika zadlužení a klást důraz na dlouhodobé finanční plánování, které obcím umožní efektivněji řídit své rozpočtové prostředky.

Seznam zdrojů

Právní předpisy

1. Sdělení č. 181/1999, o přijetí Evropské charty místní samosprávy, ve znění pozdějších předpisů.
2. Usnesení č. 2/1993 Sb., o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součásti ústavního pořádku České republiky, ve znění pozdějších předpisů.
3. Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění pozdějších předpisů.
4. Vyhláška Ministerstva financí č. 412/2021 Sb., o rozpočtové skladbě, ve znění pozdějších předpisů.
5. Vyhláška Ministerstva vnitra č. 345/2020 Sb., o stanovení správních obvodů obcí s pověřeným obecním úřadem, ve znění pozdějších předpisů.
6. Zákon č. 320/2001 Sb. o finanční kontrole, ve znění pozdějších předpisů.
7. Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů.
8. Zákon č. 23/2017 Sb., o pravidlech rozpočtové odpovědnosti, ve znění pozdějších předpisů.
9. Zákon č. 420/2004 Sb., o přezkoumávání hospodaření územních samosprávných celků a dobrovolných svazků obcí, ve znění pozdějších předpisů.
10. Zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům (zákon o rozpočtovém určení daní), ve znění pozdějších předpisů.
11. Zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), ve znění pozdějších předpisů.
12. Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů.
13. Zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů.
14. Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů.

Judikatura

1. Ústavní soud: Nález Ústavního soudu ze dne 9. července 2003, sp. zn. Pl. ÚS5/03 (N 109/30 SbNU 499).
2. Ústavní soud: Nález Ústavního soudu ze dne 20. února 2018 sp. zn. Pl. ÚS 6/17 (N 26/88 SbNU 329).

Komentáře

1. KOPECKÝ, Martin., PRŮCHA, Petr., HAVLAN, Petr., JANEČEK, Jan. *Zákon o obcích: Komentář*. [online databáze]. Praha: Wolters Kluwer, aktualizováno k 1. lednu 2024 [cit. 4. února 2025]. Dostupné z: www.aspi.cz
2. RIEGEL, Filip a kol. *Zákon o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2017, 292 s.

Odborné články

1. KOLMAN, Petr. *Obecní zřízení: Může být sloučen kontrolní a finanční výbor zastupitelstva do jednoho?* [online]. *advokatnidenik.cz*. 19. června 2020. [cit. 29. března 2025]. Dostupné z: <https://advokatnidenik.cz/2020/06/19/obecni-zrizeni-muze-byt-sloucen-kontrolni-a-financni-vybor-zastupitelstva-do-jednoho/>

Internetové zdroje

1. Český statistický úřad. *Statistický lexikon obcí 2024*. [online] 29. listopadu 2024 [cit. 29. ledna 2025]. Dostupné z: <https://csu.gov.cz/produkty/statisticky-lexikon-obci-2024>
2. Český statistický úřad. *Struktura území podle počtu obyvatel*. [online] [cit. 29. ledna 2025]. Dostupné z: <https://csu.gov.cz/struktura-uzemi-podle-poctu-obyvatel?pocet=10&start=0&podskupiny=342&razeni=-datumVydani>
3. Český statistický úřad. Veřejná databáze. Vše o území. Prameny (okres Cheb). [online]. *vdb.czso.cz*. [cit. 3. března 2025]. Dostupné z: https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=profil-uzemi&uzemiprofil=31588&u=__VUZEMI__43__539538
4. Ministerstvo financí České republiky. Monitor. Obec Prameny (Cheb). [online]. [cit. 6. března 2025]. Dostupné z: <https://monitor.statnipokladna.gov.cz/ucetni-jednotka/00572799/monitoring/simu?rad=t&obdobi=2312>
5. Ministerstvo financí České republiky. *Srovnávání rozpočtu na skutečnost u přijatých dotací*. [online. 4. září 2019. [cit. 20. února 2025]. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/rozpocetova-politika/uzemni-rozpocety/legislativa-a-metodicka-podpora-uzemnich-rozpocetu/2019/srovnavani-rozpocetu-na-skutecnost-u-prij-36058>
6. Ministerstvo financí České republiky. *Zadluženost územních rozpočtů v roce 2023*. [online]. *mfcr.cz*, 28. listopadu 2024. [cit. 1. března 2025]. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/rozpocetova-politika/uzemni-rozpocety/hospodareni->

- uzemnich-rozpoctu/zadluzenost-uzemnich-rozpoctu/2023/zadluzenost-uzemnich-rozpoctu-v-roce-2023-57937
7. Ministerstvo vnitra České republiky. *Finanční hospodaření obce a jeho přezkoumání. Praktický průvodce a rádce úředníka*. [online] Praha, 2019, 57 s. Dostupné z: <https://mv.gov.cz/soubor/financni-hospodareni-obce-a-jeho-prezkoumavani-prakticky-pruvodce-a-radce-urednika.aspx>
 8. NEDĚLOVÁ, Adéla. *Česko má v přepočtu na obyvatele nejvíce obcí v Evropě. Nový návrh je chce motivovat ke slučování*. [online]. irozhlas.cz, 4. července 2024. [cit. 15. února 2025]. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/cesko-ma-v-prepocctu-na-obyvatele-nejvice-obci-v-evrope-novy-navrh-je-chce_2407040700_adn
 9. Obec Šumice. Historie. *sumice.cz* [online]. [cit. 20. ledna 2025]. Dostupné z: <https://www.sumice.cz/obec-1/historie/>
 10. Obec Šumice. Rozpočtové provizorium obce Šumice. [online]. *sumice.cz*. 5. prosince 2024. [cit. 15. února 2025]. Dostupné z: <https://www.sumice.cz/urad-2/uredni-deska/pravidla-rozpoctoveho-provizoria-obce-sumice-pro-rok-2025-819.html?kshow=6>
 11. Obec Šumice. Územní plán, strategický rozvojový plán. *sumice.cz* [online]. 8. září 2020. [cit. 24. února 2025]. Dostupné z: <https://www.sumice.cz/samosprava/uzemni-plan-strategicky-rozvojovy-plan/>
 12. REPORTÉŘI ČT. *Reportéři ČT: Zbankrotované Prameny stále splácí své dluhy, obec přišla i o pozemky*. [online]. ct24.ceskatelevize.cz, 8. června 2021. [cit. 6. března 2025]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/clanek/domaci/reporteri-ct-zbankrotovane-prameny-stale-splaci-sve-dluhy-obec-prisla-i-o-pozemky-343020>
 13. VRÁNA, Filip. *Téma slučování obcí rezonovalo Poslaneckou sněmovnou*. [online] em.muni.cz, 11. září 2024. [cit. 24. února 2025]. Dostupné z: <https://www.em.muni.cz/udalosti/17550-tema-slucovani-obci-rezonovalo-poslaneckou-snemovnou>

Monografie

1. HAVLAN, Petr a kol. *Majetek územních samosprávných celků v teorii a v praxi*. 2. aktualizované a podstatně doplněné vydání. Praha: Leges, 2014, 400 s.
2. HENDRYCH, Dušan a kol. *Správní právo. Obecná část*. 9. vydání. Praha: C. H. Beck, 2016, 599 s.
3. JÁNOŠÍKOVÁ, Petra a kol. *Finanční a daňové právo*. 2. vydání. Plzeň: Aleš Čeněk, 2016, 496 s.
4. KARFÍKOVÁ, Marie a kol. *Teorie finančního práva a finanční vědy*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2018, 356 s.
5. KOPECKÝ, Martin. *Právní postavení obcí a krajů – základy komunálního práva*. 2. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2017, 364 s.
6. LAJTKEPOVÁ, Eva. *Veřejné finance v praxi České republiky*. 1. vydání. Brno: Akademické nakladatelství CERM, 2021, 134 s.
7. PEKOVÁ, Jitka. *Veřejné finance: teorie a praxe v ČR*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2011, 644 s.
8. POSPÍŠIL, Petr. a kol. *Právní osoby obcí a krajů*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2013, 280 s.
9. PROVAZNÍKOVÁ, Romana. *Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe*. 3. aktualizované a rozšířené vydání. Praha: Grada Publishing, 2015, 288 s.
10. PRŮCHA, Petr. *Základy správního práva*. 3. doplněné a rozšířené vydání. Brno: Masarykova univerzita, 2023, Edice Učebnice Právnícké fakulty, 260 s.
11. ŘEZNIČKOVÁ, Kristýna. *Financování a hospodaření územních samosprávných celků*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2019, 207 s.
12. ŘEZNIČKOVÁ, Kristýna. *Výlučné daňové příjmy obcí*. Olomouc: Iuridicum Olomoucense, 2016, 230 s.
13. SEDMIHRADSKÁ, Lucie. *Rozpočtový proces obcí*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2015, 179 s.
14. SLÁDEČEK, Václav. *Obecné správní právo*. 4. aktualizované vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019, 512 s.
15. SVEJROVSKÝ, Jaroslav a kol. *Právo pro obce*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2023, 639 s.

Jiné zdroje

1. Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů, a další zákony v souvislosti s podporou spolupráce obcí. Sněmovní tisk č. 845, 9. volební období. [online]. *psp.cz*. 4. listopadu 2024 [cit. 14. března 2025]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?O=9&CT=845&CT1=0>
2. Rozhovor se starostou obce Šumice.
3. Rozpočet obce Šumice na rok 2022.
4. Rozpočet obce Šumice na rok 2023.
5. Rozpočet obce Šumice na rok 2024.
6. Rozpočet obce Šumice na rok 2025.
7. Zápis z jednání finančního výboru obce Šumice ze dne 29. února 2024

Shrnutí

Tato bakalářská práce se zabývá financováním územní samosprávy se zaměřením na rozpočtové hospodaření vybrané obce. Práce je členěna na pět hlavních kapitol a podkapitoly. V teoretické části se práce věnuje základním pojmům z oblasti financování územní samosprávy a popisuje proces sestavování a schvalování rozpočtu obcí a dále se zabývá rozpočty obcí v členění podle rozpočtové skladby. V praktické části se práce věnuje analýze rozpočtu obce Šumice v letech 2022-2025 a veřejné kontrole nad rozpočtovým hospodařením obcí, kde práce analyzuje činnosti finančního výboru v obci Šumice.

Summary

This bachelor thesis deals with the financing of local government with a focus on the budgetary management of a selected municipality. The thesis is divided into five main chapters and subchapters. In the theoretical part, the thesis deals with the basic concepts of local government financing and describes the process of drawing up and approving municipal budgets, as well as municipal budgets broken down by budget composition. In the practical part, the thesis analyses the budget of Šumice municipality in 2022-2025 and public control over the budget management of municipalities, where the thesis analyses the activities of the Finance Committee in Šumice municipality.

Klíčová slova

Obec, rozpočet obce, rozpočtový proces, sestavování a schvalování rozpočtu, rozpočtová skladba, rozpočtové provizorium, zadluženost obcí, zastupitelstvo obce, veřejná kontrola, rada obce, finanční výbor.

Key words

Municipality, municipal budget, budget process, budget preparation and approval, budget composition, budget provision, municipal debt, municipal council, public control, municipal council, finance committee.

Seznam příloh

Příloha č. 1: Rozhovor se starostou obce Šumice.....	50-53
Příloha č. 2: Rozpočet obce na rok 2022.....	54
Příloha č. 3: Rozpočet obce na rok 2023.....	55
Příloha č. 4: Rozpočet obce na rok 2024.....	56
Příloha č. 5: Rozpočet obce na rok 2025.....	57
Příloha č. 6: Zápis z jednání Finančního výboru ze dne 29. února 2024.....	58

Přílohy

1. Rozhovor se starostou obce Šumice

Starostou obce Šumice je od roku 2022 pan Mgr. Josef Podešť, který byl do funkce starosty zvolen na základě řádných voleb do zastupitelstev obcí téhož roku. Rozhovor byl uskutečněn dne 27.2.2025.

1) Jakým způsobem probíhá sestavování rozpočtu vaší obce? Kdy začíná, kdo se na něm podílí a jaká kritéria jsou klíčová při jeho návrhu?

V rozpočtu se opakují určité notoriety. Ministerstvo financí nám již na začátku roku pošle daňový předpoklad výnosů, se kterým mi pracujeme – dají nám určitou prognózu, která by asi eventuálně mohla být naplněna. Pracuje se s čísly, které nejsou přesně dané, ale již zmíněná prognóza nám řekne, jaké by ty daňové výnosy měly být, které jsou "gró při sestavování rozpočtu, protože jsou na základě rozpočtového určení daní. Vycházíme z toho, s jakými penězi můžeme disponovat. My tedy už na začátku roku víme, asi tak zhruba, s kolika penězi můžeme disponovat, a můžeme se toho odrazit, jak s těmi penězi můžeme naložit. Pak může nastat období, kdy obec bude například dva roky šetřit a následně bude realizovat ze vzniklých přebytků investiční akci, což se stane v aktuálním roce 2025, kdy jde obec Šumice do deficitního rozpočtu z důvodu dlouhodobě plánovaných akcí. Zde musím zmínit zdlouhavé náležitosti, které se vztahují k plánovaným akcím, jsou obrovské a je to běh na několik let, než se ty náležitosti podaří všechny splnit. Je to o tom, co je obvyklé, výdaje jsou totiž v určitých věcech opakující se, a pak je tam ta položka v řádech několika milionů, kdy vlastně obec investuje.

S rozpočtem a s jeho plánováním se pracuje neustále. Podílí se na tom zastupitelé obce, dále stavební komise, která posuzuje a může podávat návrhy, občané samozřejmě, kteří mají své problémy a potíže – například nedávno za mnou přišli občané z určité části obce, kteří požadují opravu chodníku, ale přicházejí i s různými nápady v rámci dalšího rozvoje obce, či výstavby. Dá se říci, že o chodu obce rozhoduje vyloženě zastupitelstvo obce.

Největším kritériem je dle mého názoru potřeba, jak jsem již na zastupitelstvu, na kterém jste byla osobně přítomna, hovořil o potřebě domu s pečovatelskou službou, za 10-15 let tady vznikne problém. Bude hodně seniorů v pokročilém věku a mým snem je vybudovat dům s pečovatelskou službou domácího charakteru s menším počtem míst. Je to potřeba jak pro rozvoj obce, tak pro jeho občany. Starosta a zastupitelstvo by mělo v první řadě myslet na občany a rozvoj obce.

2) Jaké jsou hlavní příjmové složky rozpočtu obce? Má obec dostatečnou finanční stabilitu z vlastních příjmů, nebo je více závislá na dotacích a transferech?

Daňové složky jsou hlavním příjmem rozpočtu obce. Jsou přerozdělovány na základě rozpočtového určení daní, které je stanoveno státem, nám obecně přitečou peníze a s tím my disponujeme. Máme tady nájemní byty, plyne nám tedy příjem z nájemného, obec vlastní lesy, máme tedy příjem i ze dřeva, nicméně obec se snaží nejen těžit, ale i vysazovat. Já osobně jsem spíš názoru vysazovat než kácet. Další příjmem jsou poplatky, nicméně nejsou tak významným jak daňové příjmy.

Když jsem nastoupil do funkce starosty, na účtech obce bylo v přepočtu 14 mil. korun. Aktuální stav je zhruba 54 mil. korun. Každým rokem obvykle bývá 12-13 mil. korun plus.

Obec je finančně stabilní, nemáme žádné úvěry, spíše peníze ukládáme na termínované účty. Pokaždé když něco děláme, tak se snažíme hledat dotační titul, kde bychom si finančně pomohli, takže hledáme vlastně nějakou tu injekci od státu nebo od ministerstev, nicméně na některé investice dotace nejsou – aktuálně v rozpočtu 2025 investiční akce „Nivky 2“. Jako obec závislí na dotacích nejsme, ale pokaždé se snažíme dotační titul najít.

3) Považujete financování obcí ze sdílených daní za dostatečné a spravedlivé? Pokud ne, jaké změny byste uvítali?

Zatím ještě nedokážu za dva roky posoudit, jestli je to dostatečné a spravedlivé, nicméně velká města dostanou ten největší objem peněz a malé obce zase malý objem peněz. Takže spravedlivé rozdělování tady 100 % nefunguje, tak jak by mělo. Na úrovni krajů aktuálně hejtman Holiš bojuje za spravedlivější rozdělování na úrovni krajů, i tam je to nespravedlivé. Nemám takový ekonomický náhled, jaké změny bych uvítal, nicméně dochází ke spravedlivějšímu přerozdělování hazardních her mezi obcemi, tyto příjmy se nám tedy zvýšily – laicky řečeno, na území obce, kde je provozováno například kasino, nejdou příjmy jenom té dané obci, ale rozptýlí se mezi obce v ČR.

4) Jaké jsou hlavní problémy, se kterými se potýkáte při zajišťování dostatečných příjmů pro obec?

Naše obec nemá problémy s příjmy pro obec. Jako starosta ty příjmy považuji zatím za dostatečné. Nicméně, každý by samozřejmě přivítal víc peněz.

5) Jaký je váš názor na možnosti obce získávat mimorozpočtové zdroje financování, například z evropských fondů nebo jiných dotačních titulů? (zkušenosti s jejich získáváním, jak aktivně obec tyto zdroje využívá)

Z evropských fondů už obec Šumice v minulosti čerpala, ale ve volebním období, kdy jsem nebyl starostou obce. Obec Šumice v drtivé většině případů využívá dotační tituly v rámci ministerstev, nejvíce od Ministerstva pro místní rozvoj ČR.

6) Jak obec plánuje dlouhodobě udržitelné financování svých potřeb? Existuje nějaká strategie rozvoje obce, která je navázána na rozpočtové plánování?

Máme strategický plán rozvoje obce, který se neustále obměňuje s různými dalšími investičními akcemi. Každý se musí chovat v roli řádného hospodáře a v tomto duchu to tady také funguje. Každá obec se snaží nějakým způsobem spořit a pak investovat do nějaké větší akce. Strategie tady tedy existuje. Paní účetní sestavuje rozpočtový výhled do budoucna, takže i to lze pojmout jako strategii.

7) Jakým způsobem je zajištěna veřejná kontrola nad hospodařením s veřejnými prostředky? Jak jsou občané informováni o rozpočtu a jeho plnění?

Mým názorem je to, že by obec měla být svým občanům co nejvíce otevřená. Měla by poskytovat co nejvíce informací, neměla by zásadně nic skrývat, zastupitelé jsou zástupci občanů. Občané jsou informováni jak na úřední desce, tak na internetových stránkách, dále pak na veřejném zasedání zastupitelstva, kde můžou vystoupit a vznést podněty. Máme tady také kontrolní výbor a finanční výbor, který kontroluje, jak se plní ten rozpočet a jestli jsou dodrženy

nějaká pravidla, např. oprava WC na fotbalovém hřišti je dána na 300.000 Kč a stane se, že najednou investice vzroste na 500.000 Kč. Pokud stoupne razantně nějaký výdaj v rozpočtu, vloží se do něj rada obce, která musí schválit navýšení a musí to být odůvodnitelné. Pokud je potřeba upravit rozpočet směrem nahoru, rozhoduje o tom rada obce, která má zmocnění od zastupitelstva obce do 2,5 mil. korun.

Finanční výbor zpravidla zasedá třikrát-čtyřikrát do roka. Kontrolní výbor prochází jak financování, tak i kroky které jsme činili po právní stránce. Občané nás mohou zkontrolovat, mohou se dotazovat třeba na zastupitelstvu. Informování jsou prostřednictvím zastupitelstva, i zprávami kontrolního a finančního výboru, tj. co se všechno kontrolovalo atd.

8) Považujete současnou úroveň veřejné kontroly nad financováním obce za dostatečnou, nebo by bylo vhodné zavést další nástroje pro větší transparentnost?

Osobně ji považuji za naprosto dostatečnou a tím myslím kontrolu prováděnou kontrolním výborem a finančním výborem, ze strany občanů. Opakuji zde opět to, že by obec měla být co nejvíce otevřená občanů a neměla by co skrývat. Zjednodušeně řečeno ty peníze, které přitečou z toho rozpočtového určení daní, jsou peníze našich občanů, nikoli moje, já pouze můžu navrhnout, kam ty peníze můžou směřovat.

9) Setkali jste se s konkrétními podněty nebo připomínkami občanů k rozpočtu nebo investicím obce? Jak s těmito podněty pracujete?

Setkávám se s podněty k rozpočtu nebo k investicím obce, dá se říci, neustále. Občané mi navrhuji různé nápady, které by se mohly realizovat, některé si samozřejmě převezmu, pokud to považuju za takový nápad, který si zasluhuje míru pozornosti.

Pokud tomu ta míra pozornosti věnována je, prvním mým krokem je poté to, že návrh předám stavební komisi, která je mým poradním orgánem, kde jsou odborníci z řad stavařů a projektantů, a oni mi dají písemnou odpověď, se kterou já dál pracuju s tím, že následně můžu návrh posunout do projednání rady obce, která ji může doporučit k projednání na zasedání zastupitelstva obce. Tento návrh může udělat či podat kdokoli, opravdu každý občan obce Šumice.

10) Jak se financují nejvýznamnější investiční akce obce? Využíváte hlavně vlastní zdroje, dotace nebo úvěry? Má vaše obec úvěr/úvěry?

Naše obec nemá žádné úvěry. Na každou akci se snažíme sehnat každý dotační titul, někdy se to podaří a někdy ne. Na většinu akcí ale vždycky něco seženeme. V současné době se stát snaží zužovat počet obcí, bude se snažit do budoucna slučovat obce, na toto téma jsem osobně skeptický, protože každá obec, byť menšího charakteru, by si o svých vlastních věcech měla rozhodovat sama. Uvedu na příkladu, kdyby sousední menší obec Rudice měla být sloučena se Šumicemi, tak by oblast toho zájmu byla v Šumicích a Rudice by se staly podružnou obcí. Sice by tam pravděpodobně vznikl osadní výbor, který by tam fungoval, ale ta hlavní obec by se té přidružené obci pravděpodobně nevěnovala v takovém měřítku, v jakém by si ti občané přáli. Já osobně jsem proti slučování obcí. Aktuálně obec má v plánu čerpat dotaci, kdy je podmínkou využívání dotované věci i jinými předem domluvenými obcemi, což považuju za jeden z krůčků k větší spolupráci obcí a případnému slučování.

11) Jak hodnotíte proces výběrových řízení na veřejné zakázky? Daří se vám oslovit dostatek kvalitních dodavatelů?

Vzhledem k tomu že se jedná o složité záležitosti, tak obec vždy, pokud se tedy nejedná o zakázky do 100.000 Kč, které jsem si dělal osobně sám (např. vybavení do kulturního domu), osloví firmu. Když se jedná o stavební věci, tak zadáváme firmám, které to za nás provedou. Tak mám aspoň záruku, že je dodržena zákonnost, transparentnost a tak dále. Nechci tím říct, že je to zbavení se odpovědnosti, ale určitě ta profesionalita by měla v té oblasti být a firmy to pro nás dokáží skvěle zajistit.

Ten proces je v obci Šumice je na straně zadávajících firem, ony pak osloví i dodavatele, někdy jim i řekneme o jaké dodavatele máme zájem (dobré zkušenosti z minulosti), a pak se udělá výběrové řízení a kritériem je tedy vždycky cena. V průběhu pak nastupuje technický dozor, který dozoruje probíhání, kontroluje skladbu všeho.

Myslím si že ano, pokud jde o stavební záležitosti, v okolí máme dostatečné množství zadávacích firem.

12) Má vaše obec problém s nedostatkem vlastních příjmů? Pokud ano, jaké možnosti by podle vás pomohly tento problém řešit?

Naše obec nemá žádné nedostatky s vlastními příjmy. Kdybychom měli nějaké potíže s příjmy, naším partnerem je Komerční banka, u které vedeme účet obce, tak ta by nám určitě vyšla vstříc. Pokud by byla nutnost a potřeba nějaké větší akce, která by byla na území obce potřebná a nevyhnutelná, tak Komerční banka by nám poskytla určitě výhodný úvěr. Obec jako taková je solidním partnerem pro banky, ony totiž ví, že nám ty peníze každý rok z rozpočtového určení daní přitečou, takže ten úvěr je velmi dobře krytý.

13) Využívá vaše obec krátkodobé nebo dlouhodobé úvěrové financování? Pokud ano, jaký vliv má podle vás toto zadlužení na celkové finanční zdraví a stabilitu obce?

Naše obec úvěrové financování nevyužívá. Máme peníze na účtech a do budoucna budeme uvažovat, kam ty peníze budeme směřovat – např. nové zázemí technických služeb, vyřešit kanalizaci na obecním úřadě, zlepšení zázemí pro dobrovolné hasiče naší obce. Zatím to vypadá tak, že jsme vše schopní financovat z vlastních peněz a dotačních titulů.

14) Jaké dotace obec např. čerpá? Co by podle vás zjednodušilo čerpání těchto prostředků?

Aktuálně čerpáme dotaci na místní energetickou koncepci, kterou si necháváme zpracovávat jako obec, na tuto dotaci jsme dostali peníze dopředu a vypadá to a asi to tak i pravděpodobně dopadne, že tu dotaci nedokážeme zpracovat celou. Plánovaná věc se většinou zrealizuje, poté následuje kolaudace nebo ukončení akce, a peníze dostáváme ex post, to je drtivá většina dotací. Můžu zmínit fakt, kdy jsem začal starostovat, tak půl roku poté na účet přišla dotace, která byla zrealizována před rokem. Teď jsme se právě bavili s paní účetní, že by tento rok mohly přijít dotace, pro které obec splnila podmínky a projekty zrealizovala. Mělo by se jednat o celkem tři dotace, nicméně přesné datum, kdy dotace přijdou, stanovené není.

15) Vidíte nějaké systémové nedostatky ve financování obcí v ČR? Jaké změny byste uvítali, aby se zlepšila finanční stabilita menších samospráv?

Ve financování obcí nedokážu za dva a půl roku posoudit tuto otázku, je to příliš krátká doba.

2. Rozpočet obce na rok 2022

Obec Šumice
IČO 00291404

SCHVÁLENÝ ROZPOČET r. 2022

I. ROZPOČTOVÉ PŘÍJMY

PAR	POL	Název položky	Schválený rozpočet 2021	Skutečné plnění rozpočtu 2021	rozpočet na rok 2022
1111		Daň z příjmů FO ze závislé činnosti			4 245 000,00
1112		Daň z příjmů FO ze samostat.činnosti			280 000,00
1113		Daň z příjmů FO vybíraná srážkou			720 000,00
1121		Daň z příjmů právnických osob			6 000 000,00
1122		Daň z příjmu právnických osob za obce			0,00
1211		Daň z přidané hodnoty			13 500 000,00
1334		Odvozy za odnětí půdy			5 000,00
1345		Poplatek za likvidaci komun.odpadu			985 000,00
1341		Poplatek ze psů			22 000,00
1343		Poplatek za užívání veřejného prost.			7 000,00
1361		Správní poplatky			26 000,00
1381		Daň z hazardních her			200 000,00
1611		Daň z nemovitých věcí			1 013 000,00
4111		Neinv.transfery z všeob.pokl.správy			0,00
4112		Neinv.přij.transf.na výkon státní správy			693 300,00
4116		Ost.neinv.transfery ze SR			0,00
4122		Neinvest.transfery přijaté od krajů			0,00
4211		Neinv.transfery od krajů			0,00
4216		ost.invest.přijaté transfery ze SR			0,00
4216		Inv.transfer MMR - výstavba 7byť.jednotek na čp.33			0,00
1031		Pěstební činnost, příjmy za dřevu			1 900 000,00
2321		Odvádění a čišť.odpad.vod			6 000,000
3319		Záležitosti kultury, pronájem KD,kavárny			100 000,00
3341		Rozhlas a televize			730 000,00
3511		Zdravotní středisko			53 000,00
3512		Stomatologie			87 000,00
3532		Lékařská služby			32 000,00
3612		Bytové hospodářství			1 858 000,00
3613		Nabytové hospodářství			90 200,00
3632		Pohřebnictví			51 000,00
3639		Komunální služby a územní rozvoj			410 000,00
3722		Sběr a svoz ostatních odpadů			340 000,00
5519		Ostatní záležitosti požární ochrany			15 000,00
6171		Činnost místní správy			4 000,00
6310		Obecné příjmy finančních operací			700,00
		PŘÍJMY CELKEM	0,00	0,00	33 273 200,00

II. ROZPOČTOVÉ VÝDAJE

PAR	POL	Název položky	Schválený rozpočet 2021	Skutečné plnění rozpočtu 2021	rozpočet na rok 2022
1014		Dotace v obci			35 000,00
1031		Les			940 000,00
2212		Silnice			1 360 000,00
2212		DUR křižovatka II495, přechod			350 000,00
2212		PD lok. Nivky 2			350 000,00
2212		cyklostezka Šumice - Rudice			11 000 000,00
2294		Silniční doprava – dopravní obslužnost			50 000,00
2321		Odvádění a čišění odpadních vod			105 000,00
3111		Mateřské školy			970 000,00
3113		Základní školy			2 900 000,00
3113		Rekonstrukce ŠJ			0,00
3113		ZŠ – dětská hřiště			3 100 000,00
3314		Činnosti knihovnické			74 000,00
3315		Činnost muzeí			169 000,00
3319		Kulturní dům, kavárna			637 000,00
3341		Rozhlas a kabelová televize			1 063 000,00
3349		Obecní zpravodaj			60 000,00
3399		Ostatní zálež. Kult.akce, sbor pro obč.zá.			265 000,00
3419		Tělovýchovná činnost			38 000,00
3419		uzavření terasy - kabiny TJ Šumice			2 200 000,00
3419		terasa - TJ Šumice			250 000,00
3421		Využití volného času – dětská hřiště			10 000,00
3429		Ostatní zájmová činnost a rekreace			10 000,00
3511		Zdravotní středisko			5 000,00
3512		Stomatologie			5 000,00
3532		Lékařská služba			5 000,00
3612		Bytové hospodářství			586 500,00
3612		Úpravy budov + bezbariérový přístup			400 000,00
3612		Bourání, inž. síť - Váňkovo			8 000 000,00
3613		Nabytové hospodářství			300 000,00
3631		Veřejné osvětlení			530 000,00
3632		Pohřebnictví			103 000,00
3636		Územní rozvoj			7 000,00
3639		Komunální služby a územní rozvoj			2 441 000,00
3639		Nákup sekačky a kontejneru + osobní auto			1 000 000,00
3722		Sběr a svoz komunálních odpadů			2 680 000,00
3726		Využívání a zneškodňování ost.odpadů			50 000,00
3745		Přech o vzhled obcí a veřejnou zeleň			85 000,00
4359		Účelové neinv.transfery fyzickým osobám			0,00
5213		Krizové opatření – finanční rezerva			100 000,00
5269		neinvestiční transfer obcím			0,00
5512		Požární ochrana - dobrovolná část			264 000,00
5519		Ostatní záležitosti požární ochrany			26 000,00
6112		Zastupitelstva obcí			2 566 000,00
6114		Volby do Parlamentu			0,00
6171		Činnost místní správy			4 088 000,00
6310		Obecné výdaje z finančních operací			70 000,00
6399		Ostatní finanční operace			0,00
6402		Finanční vypořádání minulých let			0,00
6409		Ostatní činnost (příspěvy.mikroregionům)			73 500,00
		VÝDAJE CELKEM	0,00	0,00	49 301 000,00

III. FINANCOVÁNÍ

PAR	POL	Název položky	Schválený rozpočet 2021	Skutečné plnění rozpočtu 2021	Návrh rozpočtu na rok 2022
	8113	Přijetí krát.úvěru			0,00
	8114	Splátky krát.úvěrů			0,00
	8115	Změna stavu krát.prostř.na bů (+/-)			16 027 800,00
	8124	Uhrazené splátky dlouh.půjč.prostř.			
		FINANCOVÁNÍ CELKEM	0,00		16 027 800,00

Návrh rozpočtu na rok 2022 a rozpočtová opatření schválená v roce 2021 jsou zveřejněny na internetových stránkách obce.

Vyvěšení: - 7 - 03- 2022

Sejmuti:

3. Rozpočet obce na rok 2023

Obec Šumice
IČO 00291404

SCHVÁLENÝ ROZPOČET r. 2023

I. ROZPOČTOVÉ PŘÍJMY

PAR	POL	Název položky	Schválený rozpočet 2022	Skutečné plnění rozpočtu 2022	rozpočet na rok 2023
1111		Daň z příjmů FO ze závislé činnosti	4 245 000,00	4 586 081,79	5 000 000,00
1112		Daň z příjmů FO ze samostat. činnosti	280 000,00	418 697,57	430 000,00
1113		Daň z příjmů FO vybíraná srážkou	720 000,00	930 722,42	110 000,00
1121		Daň z příjmů právnických osob	6 000 000,00	7 037 979,93	7 500 000,00
1122		Daň z příjmů právnických osob za obec	0,00	1 091 360,00	0,00
1211		Daň z přidané hodnoty	13 500 000,00	15 985 200,37	18 000 000,00
1334		Odvody za odnětí půdy	5 000,00	0,00	20 000,00
1341		Poplatek ze psů	22 000,00	22 850,00	23 000,00
1343		Poplatek za užívání veřejného prost.	7 000,00	7 050,00	8 000,00
1345		Poplatek za likvidaci komun. odpadu	985 000,00	1 010 234,00	1 170 000,00
1361		Správní poplatky	26 000,00	29 690,00	30 000,00
1381		Daň z hazardních her	200 000,00	226 168,49	230 000,00
1382		Daň z loterií	0,00	162,26	0,00
1511		Daň z nemovitých věcí	1 013 000,00	1 039 206,01	1 100 000,00
4111		Neinv.transfery z všeob.pokl.správy	0,00	184 561,57	77 200,00
4112		Neinv.přij.transf.na výkon státní správy	593 300,00	593 300,00	665 900,00
4116		Ost.neinv.transfery ze SR	0,00	1 433 934,00	0,00
4122		Neinvest.transfery přijaté od kraje	0,00	34 900,00	0,00
4211		Neinv.transfery od kraje	0,00	0,00	0,00
4213		Inv. přijaté transfery ze státních fondů	0,00	6 239 864,00	0,00
4216		ost.invest.přijaté transfery ze SR kabiny	0,00	800 000,00	0,00
4216		ost.invest.přijaté transfery ze MMR odstranění stavby čp. 191, 247	0,00	788 624,00	0,00
1031		Pěstební činnost, příjmy za dřevo	1 900 000,00	4 518 378,38	1 100 000,00
2321		Odvádění a čist. odpad. vod	6 000 000,00	6 050,00	7 000 000,00
3319		Záležitosti kultury, pronájem KD kavárny	100 000,00	141 552,50	150 000,00
3341		Rozhlas a televize	730 000,00	720 000,00	785 000,00
3511		Zdravotní středisko	53 000,00	53 539,00	58 000,00
3512		Stomatologie	87 000,00	127 826,00	138 000,00
3532		Lékařská služba	32 000,00	31 792,00	37 000,00
3611		příjem z prodeje pozemků	0,00	4 350 000,00	1 100 000,00
3612		Bytové hospodářství	1 858 000,00	2 126 747,64	3 308 000,00
3613		Nebytové hospodářství	90 200,00	79 596,00	117 800,00
3632		Pohřebnictví	51 000,00	559,0 Kč	1 000,00
3639		Komunální služby a územní rozvoj	410 000,00	517 777,00	570 000,00
3722		Sběr a svoz ostatních odpadů	340 000,00	517 304,46	0,00
3723		Tříděný sběr odpadu	0,00	0,00	100 000,00
3729		Sběrný dvůr - Eko-kom	0,00	0,00	500 000,00
5519		Ostatní záležitosti požární ochrany	15 000,00	33 162,80	40 000,00
6171		Činnost místní správy	4 000,00	801 585,00	5 000,00
6310		Obecné příjmy finančních operací	700,00	24 028,80	25 000,00
6402		Doplatek za volby do Parlamentu 2021	0,00	4 296,00	0,00
		PŘÍJMY CELKEM	33 273 200,00	56 514 780,99	42 405 500,00

II. ROZPOČTOVÉ VÝDAJE

PAR	POL	Název položky	Schválený rozpočet 2022	Skutečné plnění rozpočtu 2022	rozpočet na rok 2023
1014		Deratizace v obci	35 000,00	38 290,00	40 000,00
1031		Les	940 000,00	1 966 293,69	3 215 000,00
2212		Štírce	1 360 000,00	351 681,16	740 000,00
2212		DUR křivozatka III495, přechod	350 000,00	0,00	0,00
2212		PD lok. - rybníky	350 000,00	386 858,10	0,00
2212		Nivky 2	0,00	0,00	500 000,00
2212		cyklostezka Šumice - Rudice	11 000 000,00	9 594 695,40	0,00
2219		chodník - lávka přes Ovířtiku	0,00	0,00	3 000 000,00
2219		chodník mezi ZŠ a kostelem	0,00	0,00	500 000,00
2294		Slučiční doprava - dopravní obsluha	50 000,00	163 900,00	170 000,00
2321		Odvádění a čistění odpadních vod	105 000,00	0,00	305 000,00
3111		Mateřské školy	970 000,00	1 441 006,00	1 570 000,00
3113		Základní školy	2 900 000,00	4 450 581,00	3 705 400,00
3113		ZŠ - dětské hřiště	3 100 000,00	0,00	3 000 000,00
3113		ZŠ fotovoltaika	0,00	0,00	3 000 000,00
3113		ZŠ konektivizace učeben	0,00	0,00	5 620 000,00
3314		Činnost knihovnické	74 000,00	92 845,93	185 000,00
3315		Činnost muzeí	169 000,00	182 703,74	147 000,00
3319		Kulturní dům, kavárna	637 000,00	693 308,74	864 600,00
3341		Rozhlas a kabelová televize	1 063 000,00	883 717,81	970 000,00
3349		Obecní zpravodaj	60 000,00	81 229,00	110 000,00
3399		Ostatní záleř. Kul.akce, sbor pro obč.zal.	265 000,00	260 323,02	385 000,00
3419		Tělovýchovná činnost	38 000,00	25 050,00	42 000,00
3419		klub TJ Šumice	2 200 000,00	2 345 580,75	0,00
3419		terasa - TJ Šumice	250 000,00	10 874,00	250 000,00
3421		Využití volného času - dětské hřiště	10 000,00	28 127,50	30 000,00
3429		Ostatní zájmová činnost a rekreace	10 000,00	9 766,68	12 000,00
3511		Zdravotní středisko	5 000,00	4 169,00	5 000,00
3512		Stomatologie	5 000,00	3 256,00	5 000,00
3532		Lékařská služba	5 000,00	0,00	5 000,00
3612		Bytové hospodářství	566 500,00	645 059,77	663 500,00
3612		Úprava budov + bezbariérový přístup	400 000,00	442 717,82	500 000,00
3612		Boudání, inst. siln. - Válkovo	8 000 000,00	7 542 397,16	200 000,00
3613		Nebytové hospodářství	300 000,00	176 290,17	325 000,00
3631		Veřejné osvětlení	530 000,00	355 279,52	590 000,00
3632		Pohřebnictví	103 000,00	68 622,74	83 000,00
3636		Územní rozvoj	7 000,00	2 527,00	5 000,00
3639		Komunální služby a územní rozvoj	2 441 000,00	2 424 495,16	3 030 000,00
3639		Nákup sekačky a kontejneru + osobní auto	1 000 000,00	651 236,70	0,00
3721		Nebezpečný odpad	0,00	0,00	50 000,00
3722		Sběr a svoz komunálních odpadů	2 680 000,00	2 310 354,22	1 200 000,00
3723		Tříděný odpad	0,00	0,00	805 000,00
3726		Využívání a zneškodňování ost.odpadů	50 000,00	50 000,00	3 550 000,00
3729		Sběrný dvůr	0,00	0,00	590 000,00
3745		Přeje o vzhled obcí a veřejnou zeleň	85 000,00	107 330,97	120 000,00
5213		Krizové opatření - finanční rezerva	100 000,00	0,00Kč	100 000,00
5512		Požární ochrana - dobrovolná část	264 000,00	155 176,84	150 000,00
5519		Ostatní záležitosti požární ochrany	26 000,00	32 078,04	41 000,00
6112		Zastupitelstva obcí	2 566 000,00	2 641 995,00	2 617 000,00
6115		Volby do zastupitelstev obcí	0,00	51 802,00	0,00
6118		Volby Prezidenta ČR	0,00	0,00	77 200,00
6171		Činnost místní správy	4 088 000,00	5 376 650,50	4 521 000,00
6221		Dar - člověk v tísní	0,00	50 000,00	0,00
6310		Obecné výdaje z finančních operací	70 000,00	15 842,13	20 000,00
6399		Ostatní finanční operace	0,00	1 092 350,00	0,00
6409		Ostatní činnost (příspěvy mikroregionům)	73 500,00	98 278,63	47 000,00
		VÝDAJE CELKEM	49 301 000,00	47 304 751,89	47 060 700,00

III. FINANCOVÁNÍ

PAR	POL	Název položky	Schválený rozpočet 2022	Skutečné plnění rozpočtu 2022	Návrh rozpočtu na rok 2023
	8113	Přijetí krát.úvěru	0,00	0,00	0,00
	8114	Splátky krát.úvěrů	0,00	0,00	0,00
	8115	Změna stavu krát.prostř.na bů (+/-)	-16 027 800,00	9 210 029,10	-4 655 200,00
	8124	Uhrazené splátky dlouh.přij.půjč.prostř.	0,00	0,00	0,00
		FINANCOVÁNÍ CELKEM	-16 027 800,00	9 210 029,10	-4 655 200,00

Schválený rozpočet na rok 2023 a rozpočtová opatření schválená v roce 2022 jsou zveřejněny na internetových stránkách obce.

Schváleno Zastupitelstvem obce Šumice usnesením č. 41/2023 dne 6.3.2023.

Vyvěšeno: 09.03.2023

Sejmuti:

4. Rozpočet obce na rok 2024

Obec Šumice
IČO 00291404

Schválený rozpočet r. 2024

I. ROZPOČTOVÉ PŘÍJMY

PAR	POL	Název položky	Schválený rozpočet 2023	Skutečné plnění rozpočtu 2023	rozpočet na rok 2024
1111		Daň z příjmů FO ze závislé činnosti	5 000 000,00	5 303 860,77	5 600 000,00
1112		Daň z příjmů FO ze samostat.činnosti	430 000,00	444 984,24	450 000,00
1113		Daň z příjmů FO vybíraná srážkou	110 000,00	1 284 106,97	1 300 000,00
1121		Daň z příjmů právnických osob	7 500 000,00	9 311 645,12	9 400 000,00
1122		Daň z příjmů právnických osob za obce	0,00	1 925 270,00	0,00
1211		Daň z přidané hodnoty	18 000 000,00	16 757 823,98	18 000 000,00
1334		Odvody za odnětí půdy	20 000,00	10 666,80	20 000,00
1341		Poplatek ze psů	23 000,00	22 250,00	23 000,00
1343		Poplatek za užívání veřejného prost.	8 000,00	7 500,00	8 000,00
1345		Poplatek za likvidaci komun.odpadu	1 170 000,00	1 164 838,00	1 320 000,00
1361		Správní poplatky	30 000,00	28 670,00	32 000,00
1381		Daň z hazardních her	230 000,00	237 730,11	400 000,00
1382		Daň z loterií	0,00	2,68	0,00
1511		Daň z nemovitých věcí	1 100 000,00	1 027 419,55	1 900 000,00
4111		Neinv.transfery z všeob.pokl.správ	77 200,00	77 200,00	0,00
4112		Neinv.přij.transf.na výkon státní správy	665 500,00	665 500,00	633 500,00
4116		Ost.neinv.transfery ze SR	0,00	914 962,00	301 030,00
4122		Neinvest.transfery přijaté od krajů	0,00	180 900,00	0,00
4211		Neinv.transfery od krajů	0,00	0,00	0,00
4213		Inv.přijaté transfery ze státních fondů	0,00	0,00	1 980 200,00
4216		ost.invest.přijaté transfery ze SR kabiny	900 000,00	2 900 000,00	0,00
8117		termínovaný vklad- výběr	0,00	0,00	5 000 000,00
1031		Pěstební činnost	1 100 000,00	1 126 551,08	0,00
1032		Podpora ost. produkčních činností	0,00	0,00	1 200 000,00
2321		Odvádění a čist.odpad vod	7 000 000,00	6 171,00	7 000 000,00
3113		Příjem z odvodů přísp. Organizací	0,00	600 000,00	12 150 000,00
3312		Přijaté peněžité neinvestiční dary	0,00	105 000,00	0,00
3319		Záležitosti kultury, pronájem KD,kavárny	150 000,00	121 669,00	150 000,00
3341		Rozhlas a televize	785 000,00	759 880,00	806 400,00
3511		Zdravotní středisko	58 000,00	52 550,00	58 000,00
3512		Stomatologie	138 000,00	84 000,00	113 000,00
3532		Lékařská služby	37 000,00	34 112,00	37 000,00
3611		příjem z prodeje pozemků	1 100 000,00	1 092 000,00	0,00
3612		Bytové hospodářství	2 408 000,00	2 355 527,35	2 708 000,00
3613		Nebytové hospodářství	117 800,00	88 589,00	114 800,00
3632		Pohřebnictví	1 000,00	3760,00	4 000,00
3639		Komunální služby a územní rozvoj	570 000,00	623 377,80	680 000,00
3722		Sběr a svoz ostatních odpadů	0,00	0,00	0,00
3723		Tříděný sběr odpadů	100 000,00	72 011,27	100 000,00
3729		Sběrný dvůr - Eko-kom	500 000,00	426 804,12	500 000,00
5519		Ostatní záležitosti požární ochrany	40 000,00	21 082,00	40 000,00
6171		Činnost místní správy	5 000,00	11 680,00	15 000,00
6310		Obecné příjmy finančních operací	25 000,00	17 164,00	300 000,00
6330		Převody z rozpočtových účtů	0,00	4 500 000,00	0,00
6409		Ostatní činnosti jinde nezařazené	0,00	0,00	0,00
		PŘÍJMY CELKEM	42 405 500,00	54 367 258,84	65 350 930,00

II. ROZPOČTOVÉ VÝDAJE

PAR	POL	Název položky	Schválený rozpočet 2023	Skutečné plnění rozpočtu 2023	rozpočet na rok 2024
1014		Deratizace v obci	40 000,00	39 200,00	45 000,00
1032		Les	3 215 000,00	3 696 820,67	1 717 100,00
2212		Silnice	740 000,00	143 137,56	1 090 000,00
2212		DUR křižovatka III/495, přechod	0,00	0,00	0,00
2212		PD lok. - rybníky	0,00	0,00	0,00
2212		Nivky 2	500 000,00	43 097,00	50 000,00
2212		cyklostezka Šumice - Rudice	0,00	0,00	0,00
2219		chodník - lávka přes Ovčírku	3 000 000,00	0,00	3 050 000,00
2219		chodník mezi ZŠ a kostelem	500 000,00	680 723,16	0,00
2294		Silniční doprava – dopravní obslužnost	170 000,00	162 800,00	170 000,00
2321		Odvádění a čištění odpadních vod	305 000,00	6 388,00	305 000,00
3111		Mateřské školy	1 570 000,00	1 244 210,70	1 630 000,00
3113		Základní školy	3 705 400,00	3 696 822,27	3 677 400,00
3113		ZŠ – dětské hřiště	3 000 000,00	3 936 976,45	0,00
3113		ZŠ fotovoltaika	3 000 000,00	223 850,00	3 500 000,00
3113		ZŠ konektivizace učeben	5 620 000,00	6 049 484,55	7 500 000,00
3314		Činnost knihovnické	185 000,00	191 152,59	203 000,00
3315		Činnost muzeí	147 000,00	67 800,53	377 000,00
3319		Kulturní dům, kavárna	864 800,00	841 216,32	829 600,00
3341		Rozhlas a kabelová televize	970 000,00	902 191,57	1 075 000,00
3349		Obecní zpravodaj	110 000,00	104 914,54	120 000,00
3399		Ostatní zálež. Kult.akce, sbor pro obč.zášt.	385 000,00	240 911,99	345 000,00
3419		Tělovýchovná činnost	27 000,00	113 589,33	25 000,00
3419		kabiny TJ Šumice	15 000,00	0,00	25 000,00
3419		povrch areál TJ + pergola	250 000,00	0,00	500 000,00
3421		Využití volného času – dětská hřiště	30 000,00	59 645,00	60 000,00
3429		Ostatní zájmová činnost a rekreace	12 000,00	18 860,37	15 000,00
3511		Zdravotní středisko	5 000,00	4 815,80	5 000,00
3512		Stomatologie	5 000,00	4 815,80	5 000,00
3532		Lékařská služba	5 000,00	1 068,64	5 000,00
3612		Bytové hospodářství	663 500,00	636 040,71	778 500,00
3612		Opravy budov + bezbariérový přístup	500 000,00	81 837,48	500 000,00
3612		výstavba 9 b.j. Váčkovo	200 000,00	204 607,00	100 000,00
3612		Oprava sítěch byt. Dům čp. 482	0,00	0,00	1 000 000,00
3612		Převody domněle neop.použ.dotace zpět	0,00	90 204,17	240 000,00
3613		Nebytové hospodářství	325 000,00	153 931,67	390 000,00
3631		Veřejné osvětlení	590 000,00	552 071,59	490 000,00
3632		Pohřebnictví	83 000,00	81 857,93	88 000,00
3636		Územní rozvoj DTM	5 000,00	0,00	30 000,00
3639		Komunální služby a územní rozvoj	2 880 000,00	2 383 557,71	3 025 000,00
3639		mulčovač za traktor, drobné stroje údržby	150 000,00	109 868,00	150 000,00
3721		Nebezpečný odpad	50 000,00	43 526,48	50 000,00
3722		Sběr a svoz komunálních odpadů	1 200 000,00	1 046 562,90	1 211 000,00
3723		Tříděný odpad	805 000,00	699 174,93	805 000,00
3726		Sběr a svoz odpadů BRKO - Křivč	3 550 000,00	102 030,00	3 700 000,00
3729		Sběrný dvůr	590 000,00	853 025,91	786 000,00
3745		Péče o vzhled obcí a veřejnou zeleň	120 000,00	87 799,40	130 000,00
5213		Křížové opatření – finanční rezerva	100 000,00	0,00Kč	100 000,00
5512		Požární ochrana - dobrovolná část	150 000,00	336 829,24	310 000,00
5519		Ostatní záležitosti požární ochrany	41 000,00	14 797,74	31 000,00
6112		Zastupitelstva obcí	2 017 000,00	2 110 255,00	2 562 000,00
6113		Volby do zastupitelstva krajů+senátní	0,00	0,00	40 000,00
6117		Volby do Evropského parlamentu	0,00	0,00	40 000,00
6118		Volby Prezidenta ČR	77 200,00	78 945,00	0,00
6171		Činnost místní správy	4 521 000,00	5 472 015,79	7 510 500,00
6221		Dar - Člověk v tísni	0,00	0,00	0,00
6310		Obecné výdaje z finančních operací	20 000,00	17 272,96	20 000,00
6330		Převody vlastním rozpočt účtům	0,00	4 500 000,00	0,00
6399		Ostatní finanční operace	0,00	1 925 270,00	0,00
6402		Vratky transferů poskytnutých z rozpočtu	0,00	30 998,00	0,00
6409		Ostatní činnost (příspěvy mikroregionům)	47 000,00	59 777,72	47 000,00
		VÝDAJE CELKEM	47 060 700,00	41 856 390,15	50 457 100,00

III. FINANCOVÁNÍ

PAR	POL	Název položky	Schválený rozpočet 2023	Skutečné plnění rozpočtu 2023	Návrh rozpočtu na rok 2024
8113		Přijetí krát. úvěru	0,00	0,00	0,00
8114		Splátky krát. úvěrů	0,00	0,00	0,00
8115		Změna stavu krát.prostř.na bý (+/-)	-4 655 200,00	12 510 868,69	14 893 830,00
8124		Uhrazené splátky dlouh.přij.půjč.prostř.	0,00	0,00	0,00
		FINANCOVÁNÍ CELKEM	-4 655 200,00	12 510 868,69	14 893 830,00

Schváleno usnesením Zastupitelstva obce Šumice, usnesením č. 83/2024 ze dne 4.3.2024

Vyvěšení:

Sejmutí:

5. Rozpočet obce na rok 2025

Obec Šumice
IČO 00291404

Schválený rozpočet na r. 2025

I. ROZPOČTOVÉ PŘÍJMY

PAR	POL	Název položky	Schválený rozpočet 2024	Skutečné plnění rozpočtu 2024	rozpočet na rok 2025
1111		Daň z příjmu FO ze závislé činnosti	5 600 000,00	5 790 886,25	6 230 000,00
1112		Daň z příjmu FO ze samostat. činnosti	450 000,00	428 711,69	520 000,00
1113		Daň z příjmu FO vybíraná srážkou	1 300 000,00	1 333 138,63	1 400 000,00
1121		Daň z příjmu právnických osob	9 400 000,00	8 256 361,43	8 700 000,00
1122		Daň z příjmu právnických osob za obec	0,00	1 095 920,00	0,00
1211		Daň z pěstované hodnoty	18 000 000,00	16 576 637,53	17 000 000,00
1334		Odvody za odnětí půdy	20 000,00	73 097,80	20 000,00
1341		Poplatek ze psů	23 000,00	21 300,00	22 000,00
1343		Poplatek za užívání veřejného prost.	8 000,00	6 500,00	8 000,00
1345		Poplatek za likvidaci komun.odpadu	1 320 000,00	1 326 802,00	1 493 000,00
1361		Správní poplatky	32 000,00	45 590,00	46 000,00
1381		Daň z hazardních her	400 000,00	69 884,88	0,00
1382		Daň z loterií	0,00	19,45	0,00
1386		Daň z hazardních her		192 713,46	330 000,00
1387		Daň z technických her		95 098,00	100 000,00
1511		Daň z nemovitých věcí	1 900 000,00	1 829 255,95	1 900 000,00
2449		Prostředky od rozpočtu územní úrovně		233 305,00	0,00
2451		Půjčené prostředky PO	12 150 000,00	11 834 595,40	0,00
4111		Neinv.transfery z všeob.pokl.správy	0,00	161 744,00	60 000,00
4112		Neinv.přj.transf.na výkon státní správy	633 500,00	633 500,00	616 600,00
4113		Neinv. přijaté transfery ze státních fondů		104 144,00	0,00
4116		Ost.neinv.transfery ze SR	301 030,00	739 502,00	178 716,00
4122		Neinvest.transfery přijaté od krajů	0,00	109 000,00	0,00
4213		Inv. přijaté transfery ze státních fondů	1 980 200,00	0,00	5 961 500,00
4216		ost.invest.přijaté transfery ze SR kabiny	0,00		0,00
1032		Podpora ost. produkčních činností	1 200 000,00	1 292 923,57	1 300 000,00
2321		Odvádění a čist.odpad.vod	7 000,000	6 171,00	7 000,000
3113		Přijem z odvodu přísp. Organizací	0,000	275 000,00	0,000
3312		Přijaté peněžité neinvestiční dary	0,000	107 100,00	0,000
3319		Záležitosti kultury, pronájem KD,kavárny	150 000,00	158 350,00	240 000,00
3341		Rozhlas a televize	806 400,00	764 580,00	740 000,00
3511		Zdravotní středisko	58 000,00	54 948,00	60 000,00
3512		Stomatologie	113 000,00	141 077,00	183 360,00
3532		Lékařská služba	37 000,00	34 510,00	35 000,00
3612		Bytové hospodářství	2 708 000,00	2 639 042,13	2 598 000,00
3613		Nebytové hospodářství	114 800,00	104 501,32	109 800,00
3632		Pohřebnictví	4 000,00	23870,00	326 350,00
3639		Komunální služby a územní rozvoj	680 000,00	938 326,78	717 000,00
3723		Tříděný sběr odpadu	100 000,00	108 683,79	110 000,00
3726		Kompostárna	0,00	0,00	60 000,00
3729		Sběrný dvůr - Eko-kom	500 000,00	548 834,23	600 000,00
3900		Činnosti související se službami	0,00	3 000,00	0,00
5519		Ostatní záležitosti požární ochrany	40 000,00	22 912,00	30 000,00
6112		Neinvestiční náhrady	0,00	657,00	0,00
6171		Činnost místní správy	15 000,00	55 900,00	16 000,00
6310		Obecné příjmy finančních operací	300 000,00	729 737,80	220 000,00
6330		Převody z rozpočtových účtů	0,00	0,00	0,00
6409		Ostatní činnosti jinde nezařazené	0,00	0,00	0,00
		Příjmy	60 350 930,00	58 967 832,27	51 938 326,00
8117		výběr uložené investice			13 000 000,00
		Příjmy celkem			64 938 326,00

II. ROZPOČTOVÉ VÝDAJE

PAR	POL	Název položky	Schválený rozpočet 2024	Skutečné plnění rozpočtu 2024	rozpočet na rok 2025
1014		Deratizace v obci	45 000,00	39 400,00	45 000,00
1032		Les	1 717 100,00	1 050 054,13	1 144 000,00
2212		Sílnice	1 090 000,00	1 303 294,93	1 860 000,00
2212		DUR křižovatka II/495, přechod	0,00	0,00	0,00
2212		PD lok. - rybníky	0,00	0,00	0,00
2212		Nivky 2	50 000,00	522 406,00	12 000 000,00
2212		cyklostezka Šumice - Rudice	0,00	0,00	0,00
2219		pozemní komunikace nájem	0,00	4 492,84	0,00
2219		chodník - lávka přes Ovčírku	3 050 000,00	361 790,00	4 150 000,00
2219		chodník mezi ZŠ a kostelem	0,00	0,00	0,00
2293		Dopravní obslužnost	0,00	162 900,00	0,00
2294		Silniční doprava - dopravní obslužnost	170 000,00	0,00	0,00
2321		Odvádění a čištění odpadních vod	305 000,00	0,00	5 000,00
3111		Mateřské školy	1 630 000,00	1 253 647,61	1 520 000,00
3113		Základní školy	3 677 400,00	3 467 065,16	3 485 600,00
3113		ZŠ - sanace krovů	0,00	0,00	600 000,00
3113		ZŠ fotovoltaika	3 500 000,00	2 441 024,00	0,00
3113		ZŠ konektivizace učeben	7 500 000,00	7 100 065,89	0,00
3312		Hudební činnost	0,00	105 000,00	107 100,00
3314		Činnost knihovnické	203 000,00	147 020,29	236 000,00
3315		Činnost muzeí	377 000,00	123 386,28	215 000,00
3319		Kulturní dům, kavárna	829 600,00	817 704,60	1 036 600,00
3341		Rozhlas a kabelová televize	1 075 000,00	1 003 843,98	942 000,00
3349		Obecní zpravodaj	120 000,00	48 544,00	125 000,00
3399		Ostatní zálež. Kult.akce, sbor pro obč.zál.	345 000,00	280 932,09	365 000,00
3419		Tělovýchovná činnost	50 000,00	439 166,02	350 000,00
3419		povrch areál TJ + pergola	500 000,00	179 734,55	274 000,00
3421		Využití volného času - dětská hřiště	60 000,00	57 885,00	30 000,00
3429		Ostatní zájmová činnost a rekreace	15 000,00	14 845,00	10 000,00
3511		Zdravotní středisko	5 000,00	0,00	5 000,00
3512		Stomatologie	5 000,00	0,00	5 000,00
3532		Lékařská služba	5 000,00	188,00	5 000,00
3612		Bytové hospodářství	778 500,00	1 004 371,94	836 000,00
3612		Opravy budov	500 000,00	31 683,00	1 550 000,00
3612		Výstavba 9 b.j. Váňkovo	100 000,00	131 612,00	23 000 000,00
3612		Oprava střeš byt. Dům čp. 482	1 000 000,00	0,00	2 000 000,00
3612		Převody domněle neop.pouz.dotace zpět	240 000,00	126 871,13	0,00

3613		Nebytové hospodářství	390 000,00	218 970,13	325 000,00
3631		Veřejné osvětlení	490 000,00	479 256,04	4 110 400,00
3632		Pohřebnictví	88 000,00	96 190,98	93 000,00
3636		Územní rozvoj DTM	30 000,00	18 271,00	30 000,00
3639		Komunální služby a územní rozvoj	3 025 000,00	2 903 416,73	3 260 000,00
3639		hákový nosič, zahradní traktor, provozní zař.	150 000,00	94 259,00	2 700 000,00
3721		Nebezpečný odpad	50 000,00	51 583,21	55 000,00
3722		Sběr a svoz komunálních odpadů	1 211 000,00	1 182 538,77	1 312 000,00
3723		Tříděný odpad	805 000,00	756 898,65	865 000,00
3726		Sběr a svoz odpadů BRKO - Křivč	3 700 000,00	5 218 396,86	50 000,00
3729		Sběrný dvůr	785 000,00	1 021 087,71	1 155 000,00
3745		Péče o vzhled obcí a veřejnou zeleň	130 000,00	95 592,75	130 000,00
5212		Ochrana obyvatelstva	0,00	13 460,87	50 000,00
5213		Krizové opatření - finanční rezerva	100 000,00	0,00Kč	50 000,00
5512		Požární ochrana - dobrovolná část	310 000,00	416 821,00	368 493,00
5519		Ostatní záležitosti požární ochrany	31 000,00	27 009,71	31 000,00
6112		Zastupitelstva obcí	2 562 000,00	2 568 951,00	2 875 000,00
6113		Zastupitelstvo krajů	40 000,00	0,00	0,00
6114		Volby do poslanecké sněmovny	0,00	0,00	60 000,00
6115		Volby do zastupitelstva krajů+senátní	0,00	92 598,00	0,00
6117		Volby do Evropského parlamentu	40 000,00	56 576,00	0,00
6171		Činnost místní správy	7 510 500,00	5 985 811,63	5 824 000,00
6221		Dar - Člověk v tísni	0,00	0,00	0,00
6310		Obecné výdaje z finančních operací	20 000,00	20 805,61	21 000,00
6330		Převody vlastním rozpočt.úctům	0,00	0,00	0,00
6399		Ostatní finanční operace	0,00	1 095 920,00	0,00
6402		Vratky transferů poskytnutých z rozpočtu	0,00	0,00	0,00
6409		Ostatní činnost (přispév.mikroregionům)	47 000,00	361 088,70	80 000,00
		VÝDAJE CELKEM	50 457 100,00	44 994 432,79	79 346 193,00

III. FINANCOVÁNÍ

PAR	POL	Název položky	Schválený rozpočet 2024	Skutečné plnění rozpočtu 2024	Návrh rozpočtu na rok 2025
8113		Přijetí krát.úvěrů	0,00	0,00	0,00
8114		Splátky krát.úvěrů	0,00	0,00	0,00
8115		Změna stavu krát.prostř.na bý (+/-)	9 893 830,00	13 973 399,48	-14 407 867,00
8124		Uhrazené splátky dlouh.přj.úvěr.prostř.	0,00	0,00	0,00
		FINANCOVÁNÍ CELKEM	9 893 830,00	13 973 399,48	-14 407 867,00

Schodek ve výši 14.407.867,- (rozdíl mezi skutečnými příjmy a skutečnými výdaji) bude hrazen z přebytku hospodaření minulých let.

Schváleno usnesením Zastupitelstva obce Šumice, usnesením č. 138/2025 ze dne 26.2.2025.

Vyvěšení: 03.03.2025

Sejmuti:

6. Zápis z jednání Finančního výboru ze dne 29. února 2024

Některé údaje v zápisu z jednání finančního výboru obce Šumice jsou začerněny z důvodu zachování anonymity dotčených osob.

ZÁPIS Z JEDNÁNÍ FV ZE DNE 29.2.2024

PROGRAM:

1. Účetní závěrka za rok 2023.
2. Návrh závěrečného účtu hospodaření MŠ za r. 2023 a Závěrečný účet ZŠ za r. 2023.
3. Návrh závěrečného účtu obce Šumice za rok 2023.
4. Kontrola vyúčtování poskytnutých příspěvků místním sdružením za r. 2023 a nárokování refundací mezd.
5. Aktuální stav pohledávek a kontrola náhodně vybraných dodavatelských fa.
6. Odpis psů.
7. Návrh rozpočtu na rok 2024.
8. Schválení plánu odpisů na rok 2024.

PŘÍTOMNI: Michal Zajíc, Martin Velecký, Ondřej Kalous

1. FV prošel výkazy předložené účetní závěrky za rok 2023 a Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu územních samosprávných celků a dobrovolných svazků obcí sestavený k 12/2023. FV byla předložena Inventarizační zpráva o provedené inventarizaci majetku a závazků obce Šumice ke dni 31.12.2023. Inventarizace proběhla v období od 5.12.2023 do 30.1.2024. Provedenou inventarizaci nebyly zjištěny žádné inventurní rozdíly. Inventarizační zpráva byla podepsána všemi členy inventarizačních komisí.

FV si vyžádal předložit provedené inventury následujících účtů hlavní knihy:

- a. 311 – pohledávky – zůstatek účtu tvoří především pohledávky z titulu neuhrazených nájmu, pohledávky po splatnosti jsou řešeny (exekuce apod.), dle interní metodiky jsou k pohledávkám po splatnosti tvořeny opravné položky.
- b. 343 – závazek z titulu DPH – zůstatek účtu ve výši 68.825 Kč doložen daňovým přiznáním k DPH za období 12/2023.

FV prošel Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu sestavený k 12/2023 a ověřil, že skutečné výdaje za rok 2023 nepřekročily výdaje stanovené rozpočtem po změnách.

2. FV byl předložen Závěrečný účet Základní školy Šumice za rok 2023. Z předloženého materiálu vyplynul celkový rozdíl mezi výnosy a náklady ve výši 343.405,54 Kč. Rozhodnutí o vypořádání vzniklého rozdílu bude předmětem jednání zastupitelstva obce Šumice. Z toho rozdíl mezi výnosy a náklady z doplňkové činnosti byl ve výši 45.066,79 Kč.

FV byl předložen Návrh závěrečného účtu Mateřské školy Šumice za rok 2023. Z předloženého materiálu vyplynul rozdíl mezi výnosy a náklady organizace ve výši 127.339,19 Kč.

FV bere předložené materiály na vědomí a nemá k nim žádné připomínky.

3. FV byl předložen Návrh závěrečného účtu obce Šumice za rok 2023. Saldo příjmů a výdajů za rok 2023 bylo ve výši 12.510.868,69 Kč a zůstatek bankovního účtu k 31.12.2023 byl ve výši 33.258.424,28 Kč + 5.000.000 Kč na termínovaném vkladu.

FV bere předložený materiál na vědomí a nemá k němu žádné připomínky.

4. FV náhodně vybral ke kontrole vyúčtování poskytnutých příspěvků za rok 2023 ZO ČSV Šumice. Poskytnutý příspěvek byl v souladu s žádostí a veřejnoprávní smlouvou č. 1/2023 použit na stavební úpravy areálu včelařů, nákup léčiv apod. V rámci vyúčtování byly doloženy celkové vynaložené výdaje ve výši 75.009 Kč (poskytnutý příspěvek byl ve výši 70 tis. Kč). Předloženy požadované refundace mezd hasičů za rok 2023 v celkové částce 9.793,5 Kč. Vzhledem k tomu, že se refundace týkaly pouze výjezdů v rámci katastru obce nebylo možné požádat o proplacení refundací Zlínský kraj.

V předloženém vyúčtování nebyly zjištěny žádné nedostatky.

5. FV výboru byl předložen aktuální stav pohledávek. Z předloženého salda byla zjištěna pohledávka po splatnosti fa. č. 240006 za odběr směsných kovů ve výši 8.890 Kč, splatná k 30.1.2024. Účetní obce zaslala odběrateli urgenci o zaplacení dlužné fa. mailem. Dále jsou vykazovány pohledávky po splatnosti z titulu nájmu a to za [redacted] a [redacted]. Oba uvedené případy jsou řešeny (exekuce, soudní řízení). Poplatky po splatnosti jsou vykazovány za [redacted]

FV si náhodně vybral ke kontrole následující přijaté faktury:

- ev. č. 140040, dodavatel Techem, částka 4.317 Kč, rozúčtování tepla dům 482 za rok 2023, fa. má požadované náležitosti a byla schválena starostou obce,
- ev. č. 140064, dodavatel Sdružení místních samospráv ČR, částka 6.758 Kč, členský poplatek za rok 2023, fa. má požadované náležitosti a byla schválena starostou obce,
- ev. č. 140018, dodavatel Gordic s.r.o., částka 37.756,84 Kč, roční udržovací poplatek programu Gordic, fa. má požadované náležitosti a byla schválena starostou obce.

6. FV byly předloženy žádosti o odpis psa od [redacted]

FV k navrhovaným odpisům neměl připomínek a vzal je na vědomí.

7. FV byl předložen návrh rozpočtu obce Šumice na rok 2024. Z předloženého návrhu vyplývají očekávané příjmy ve výši 65.350.930 Kč a očekávané výdaje ve výši 50.457.100 Kč tzn. rozdíl mezi příjmy a výdaji ve výši 14.893.830 Kč. Součástí návrhu očekávaných výdajů jsou mimo jiné výdaje ve výši 7,5 mil. Kč na akci konektivita ZŠ, fotovoltaiku ve výši 3,5 mil. Kč, kompostárnu ve výši 3,7 mil. Kč a lávku přes Ovčírku ve výši 3,05 tis. mil. Kč.

FV bere předložený materiál na vědomí a němu k němu žádné připomínky.

8. FV byl seznámen s plánem účetních odpisů na rok 2024. FV nemá k předloženému materiálu žádné připomínky.

Autor zápisu:

Michal Zajíc, předseda FV